

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalványt küldhetők.
Egyes számok 20 filléért kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
kétzerért 12 fill., többszörért 10 fill. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szóig 2 kor. 60 fill., azontul minden szó 2
fillérvél számítatik.
A nyitlatterben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőket tememes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

6025./1900.

Pályázati hirdetmény.

Barsvármegye alispánjának 17289./1900. számú rendelete és Léva r. t. város képviselő-testületének 5978./1900. számú határozata folytán: a Léva város hatóságánál üresedésben levő I-ső tanácsnok — a most érvényben levő szerv: szabályrendelet szerint 2000 korona évi fizetéssel javadalmazott és a városi képviselőtestület által választás utján a még hátralévő 4 évnél időtartamra betöltendő — állásra ezennel pályázatot nyitok.

Pályázó köteles életkorát, erkölcsi magaviseletét és az 1883. évi I-ső t. cz. 3. §-ában megszabott képesítést igazolni.

Az I-ső tanácsnok egyszersmind a polgármester helyettese, községi-bíró és árvaszéki előadó, — ezen kívül köteles a szervezeti-szabályzat, a Tanács és polgármester által hozzá utalando egyéb ügyeket is ellátni.

Léva városnál ez idő szerint nyugdíj jogosultság nincsen.

A pályázati kérvények 1901. évi január hó 15-ik napjáig alulirotnál nyujtandók be.

Kelt Léván, 1900. évi december 17.

Bédogh Lajos,
polgármester.

II.

6028./1900.

Pályázati hirdetmény.

Az 1901. évi január 1-ső napjától kezdve az állami és városi fogyasztási adók szedésénél Léva város tanácsa által egy esetleg két szemléstí állás lesz betöltendő, az évi fizetés 800 koronában van előirányozva, — felhívom a pályázókat, miképp kérvényeiket f. évi december 29-ik napjáig a polgármesteri vagy az iktatói hivatalban — kellőképen felszerelve — nyujtsák be.

Léva, 1900. december 22.

Bédogh Lajos,
polgármester.

III.

5656./1900. szám.

Hirdetmény.

Léva város területén a boritaladónak és a húsfogyasztási adónak beszédési joga 1901. évi január hó 1-től 1901. évi december hó

31-ig terjedő időre föltétlenül Léva város közönsége által váltattott meg.

A fogyasztási adóköteles feleket ezen ténnyről azzal értesitem, hogy 1901. január hó 1-ik napját követőleg az állami borital és húsfogyasztási adók együttesen fognak szedtetni a városi bor és húsfogyasztási adópótlékokkal, miért is az adó cikkek csakis a városi fogyasztási adóirodában lesznek bejelentendők s a fizetések is ott lesznek eszközözendők.

Léván, 1900. december hó 18.

Polgármester helyett:

Szilassy Sándor.

(A többi hivatalos rész lapunk „Közönség köre” rovatában olvasható.)

Béke velünk!

A földre szállott Szeretet emlékünepét fogja ülni holnapután az egész keresztény világ. Egek felé tört a szent zsolozsma: „Dicsőség a magasságban Istennek, békesség itt a földön embereknek és jóakarát!”

Karácsony a szeretetnek ünnepe. Emlékünnepe ama Mester születésének, ki ezélt közél kétezred évvel a szellemvilágnak, az erkölcsi rendnek új alapköveit rakta le, kinek fenséges szelleme átragyog két évezred ködén, ma is világol, éltet és melegít. Tanításainak egyik legszebb alaptétele: Szeresd felebarátodat, mint önnön magadat!

Prédikálta a szeretet nemcsak, hanem gyakorolta is. Ő tanított bennünket arra, hogy szeretni kell még ellenségeinket is.

Az erkölcsi világot domináló szellemének isteni ereje, fenséges igéinek mindenható varázsa táborába vonzotta, követőivé tette a föld népeinek igen nagy részét.

Követői, hivi vagyunk manapság is. Legalább azt hiszszük.

Az élet, a tapasztalás mást mutat. Az általa hirdetett örök igaz ígék színaranya nem fogott rozsdát a letűnt évezredek viszontagságaiban; de mintha azoknak egykor hatalmas, milliókat egy eszmében, egy érzelemben összeforrasztó

varázsát megtörte, vagy legalább gyöngítette volna az idő.

Közös Mesterét dicsőíti Krisztusban az egész keresztény világ. És mégis pártokra szakadt szét. Nem egyforma felfogása még a Mester személyiségéről sem. Egyik Istennek tartja, a másik a világ leghatalmasabb szellemét, az emberi szellem legfenségesebb megdicsőülését látja és tiszteli Benne.

A lényegének felfogására vonatkozó egy jotta különbség — örök gyalázata az emberiségnek — ádáz gyűlölettel lihegő borzalmas testvérharcznak lön okozója. És az ő nevében, aki maga a testet öltött Szeretet — véres harcok dultak fel hosszú századokon keresztül a világ békéjéért. Testvérvértől párolgó fegyverek hirdették a szeretet kultuszát. A mester szeretni tanítja még az ellenségeit is és a tanítványok még a testvérére is szomjuhoznak.

Igazi elvadulása, tomboló őrzöngése ez az emberi szellemnek! Hála Isten, hogy e borzalmak története már le van zárva.

Ámde a harcnak még ma sincs vége. Csak színtere változott és fegyverei. Megváltoztatta, szelidítette a művelődés és felvilágosodás.

A pártok, a különböző táborok a különféle felekezetek ma is léteznek, sorakozva állnak.

Jelégjük egy, csak a színeik különbözök. Egybeolvadásukra nincs remény; de szükség sincs. Az „egy akol egy pásztor” gyönyörű eszméje beláthatlan időnkig utópia marad.

És ez nem is olyan nagy baj. Közös célra operáló hadseregek szépen békességben megférhetnek egymás mellett. Már pedig a cél közös — az egy Isten dicsőítése, az emberiségnek az örök Igazság e forrásához való elvezérelése és a Mester által hirdetett szeretet országának itt a földön megteremtése. Az Isten mindnyájunknak, a föld

minden népének szerető édes atya — ez közös alapdogmánk. Ha ez úgy van — pedig mindannyiunk vallása így tanítja, — akkor mi mindannyian egy atyának gyermekei, tehát testvérek vagyunk, kik egymás irányában szeretettel tartozunk, ha nem is járunk egyforma köntösből, és különböző színeket viselünk is.

Ezt prédikálja nekünk az első Karácsonykor földre szállt Szeretet. Mi jogon prédikálunk mi ellenkezőt? Miért hirdetünk gyűlölködést, szeretetlenséget azok között, kik bár különböző oltárnál; de ugyanazt az Istent imádják? Véges emberi elme képes-e eldönteni, hogy melyik forma, melyik vallás az igazabb, az Istennek tetszőbb? Minek keressük a külsőleg elválasztó vonalakat, midőn lényegben egyek vagyunk?

Az Isten nemcsak cézdrus-fát ültetett a világ veteményes kertjébe; hanem sok százezer mással ibolyát is. Ugy állapította meg bölcsessége a hangok törvényét, hogy a legkülönbözőbb, legellentétebb akkordok összehatásából álljon elő a legfenségesebb harmónia. Bizonyára önmagának tetsző dolog volt ez.

És ha végtelen bölcsessége úgy látta jónak berendezni a természeti világot, hogy a különbözőségekből alkotta meg annak harmonikus egységét; mért kellene épen a szellemi, a vallás-erkölcsi világban chablonnak, egyformaságnak valóságos uniformisnak uralkodnia?

Nem is kell, nem is fog. Járhatunk különböző utakon; csak ez az út Istenhez vezessen. A szeretetben testvérek vagyunk, Szeretjük egymást. Legyünk egymás iránt türelemmel, jóakarattal. Erre int a szt. Karácsony.

Legyen hát a magasságban Istennek dicsőség és itt a földön emberek között békesség és jóakarát.

TARCSA.

Karácsonykor.

— Irtá: TUBA KÁROLY. —

Tisztul az elbukott világ büntől, szennytől;
A menny testvérsókat hint a földre le;
Megnyílnak az egek s zeng angyali ének
Lelki Megváltónknak jöttét hirdetve.

A szeretet fénye üdvöt lövel szíjjel
S bejár eget, földet s ragyog, tündököl;
Gögburkolt szíveket meggyőzi az erény —
Lelkükbe röppen az égi kéj, gyönyör.

. . . Ki naponta fárad: — a küzdő sem érzi
Szerény asztalánál semminek hiját,
Feledti bánatát s — bár csak egy időre —
Gondulte homlokát öröm derengi át.

Kit szeretnek, s szeret: — kedves családi kör
Meleg hajlékába gyűlve, édesen,
A szelid vidámság épít örömvárat,
Boldogság és béke árad szívökben . . .

Zöldelő fenyőág gyertyái kigyúlnak . . .
S amig pazarfényben csillog rajt minden: —
Feledten, hagyatva hány szenvedő hullat
Búfacsarta könnyet keserveiben.

Hány nyomorult koldust, rongyoskodó árva
Nyom az élet átka s kerül az öröm,
Kik a hideg éjben — sajgó sebeikkel
Fetregve zokognak a rideg rögön . . .

Óh, kik e dicső nap örömeit éljük
Vidáman, boldogan s elégedetten: —

Láttassék általunk enyhítő jótétel!
Ne legyünk fukarok — szent erényekben.

Adjunk helyet annak — meleg hajlékunkban, —
Kinek a hidegtől köny rezg szemében,
S ki a földi útát csak egyedül járja: —
Ne éreztesd, hogy árva, szülőtlén.

Vegyük oltalmunkba! — hisz' szenvedő, lelkük
E boldogság után nekik is eped!
Mosolyogjon rájuk, környékezzé őket
Malasztként keresztényen, igaz szeretet! . . .

A betlehemesek.

Megjött az advent is. Belekong az őszi reggel sötétségébe a rodatéra hívó harang érczes hangja, olyan tisztán, hogy az ember szinte keresztül lát rajta. Mélyen, méltóságosan: bim—bam . . . gling—glang . . . Mennyi költőiség, milyen hangulat . . .

Csend van . . . Az őszi munka már megpihent, még kutyaugatás sem hallik, mely ezt a kedves kongást zavarná. Szébb ez a világ összes koncertjénél. Pedig milyen egyszerű . . . csak így szól, hogy bim—bam . . . gling—glang . . . De szavára még az istentagadó is térdre roskad s átszellemülve dicsőíti az ég urát.

Erzsók néni is felébred, nem látni a sötétben, a dűnyhának keményre mángorolt czihája árulja el mozgását. Leveszi a feje felett (a feszület alatt, a szentelt víztartón) függő olvasóját. Megcsókolja a rajta csüngő keresztet, egyet sóhajt s aztán susogni kezd. A szemek ütemszerű egymásutánban potyannak alá: kip . . . kop . . . Imádkozik.

János gazda is keszmereg, de nem soká czihelődik, hanem egyet rüg magán s már az ágy szélénél ül, mely csak egy nyikorog alatta. A gyermekek még alusznak.

Feláll. Keresztet vet magára ő is: Jézus segélj! — Evvel készen van. (A hosszú napon azt is lekáromkodja). Felveszi papucsát, magára kapja rosszabbik subáját, aztán csoszog kifelé. Megtapasztalja, hogy rendben-e az istálló, kaptak-e abrakot a szegény „párak”?

Körüljárja az udvart, félszert, ólat, kamrát, már úgy, a mint ez egy jó gazdához illik.

Veszi az istállóból a lámpást, melyben fagygyúgyertya pislog s azzal a szin alá is betéved. Az egyik szekér alatt vereslik valami. Közelebb tartja a világot, nézi.

— Mi a menkü lehet az? Csak nem pruszlik?

Lehajol.

— Hát, hogy a tatár csipje meg — „finyós” papiros.

Mormol egyet, aztán megcsóválja a fejét, mintha eszébe jutott vón valami.

— Van-e még?

De van ám. Olyan hosszú, vékony, puha faléczek. Vatta. Enyv.

— Ezt már a Pista gyerek fábrákálta megén.

Turkál tovább. Egy kis ládikában öt darab tojás.

— Hm. Hm. No megáljatok bitangok. Nektek betlehem kell, hát adok én nektek, hanem a hátatokon hordjátok.

Szépen betakargatta újra mind, aztán ment tovább, azon gondolkodva, hogy majd kitapasztalja ő, hogy ki ebben a rudas.

Pista-e vagy a Petyi gyerek?
Mikor a gyermekek is fölöltözködtek, megkérdi tőlük, hogy „hát van-e máma iskola?”

— Van édes apám.
— No hát azért! nehogy elmaradjátok a számár istállókat.

Neki is láttak erősen. Szedik elő a könyveket, azaz hogy egyet, a mely a sors viszontagsága folytán már több darabból áll.

És rakják bele a csikos tarisznyába. Az öreg az asztalnál fészemmel nézi őket. Egy darabig még motoszkálnak. Aztán Pista félre vonja a kisebbiket az ágy eleje mellé, sűg neki valamit.

Péter gyerek az apjára pillant. Nem-e nézi őket? — Az pedig csak ül, némán figyel, fejét két könyöklő karján pihentetve.

Petpi kioson, Pista utánna.
János gazda fölkel szép csendesesen utánuk, hanem oldalt megkerüli a kukoricza görét, hogy észre ne vegyék.

A gyermekek pedig gyanutlanul a szin alá. Előszedik a tojást s rakják a tarisznyába.

Az öreg szinte megkönnyebbült szívvel halad vissza s a konyhaajtóban megáll. Várja őket.

Azok ide néznek, megpillantván apjukat, aztán csak keresztül az udvaron, egyenesen a kapunak.

Az öreg oda kiált:
Hej! gyermekek. Hát fölöstökömöt sem esztek?

— Van nálunk.
Gyertek ide, hadd lám mennyi?

Városaink pénzügyei.

Szombathely város érdemes polgármestere Ehen Gyula, a következő cikket a „Magyarország” hasábjain közölte, amelyben a városok közül álló rendezésének kérdésével foglalkozik; ezen érdekes, tanulságos cikket — a szerkesztőség engedelmével — adjuk egész terjedelmében:

Az 1902. évtől kezdve új élet derül Magyarország városaira.

Igy ígéri ezt az 1899. évi VI. t.-cz., melynek érvénye az 1901. évi december hó 31-ik napján jár le; s mely a községek és városok pénzügyeinek törvényhozási uton való gyökeres rendezését helyezi kilátásba.

Tisztában van már mindenki azzal, hogy az egységes magyar nemzeti kulturállal eszményének megvalósítása a városok életerős fejlődésétől függ. Epp ezért bir mélyreható jelentőséggel azon törvénybeli gondoskodás, mely a városok pénzügyeinek rendezését tűzte maga elé.

Minő tervei vannak a kormánynak városaink rendezését illetőleg, nem tudjuk. Legyenek bárminők azok a tervek: a törvény szürke szövegéből kicsillan egy szűb jövőnek biztató fénye, mely a városi pénzügyek gyökeres rendezését igéri és kötelezi.

S ha már a törvény ily szép reményvel kecsegtet, nem all-e kötelességében minden városnak, hogy a maga részéről is készüljön elő a rendezés nagy pillanatára.

Ha már a törvényhozás belenyul a városok autonóm életébe, teszi ezt azért, hogy azok helyi érdekeit a magasabb állami feladatokkal összhangzásba hozza. Ezen természet-szerű cél teszi érthetővé a pénzügyek rendezésében való község biztosítását.

Önként következik tehát, hogy a mely város magasabb cél és feladatok nélkül, a mindennapi tengődés keretein túl nem emelkedve várja be a rendezés nagy munkáját, az nem méltó arra, hogy a törvényhozás róla gondoskodjék. De viszont a gondoskodás mértékének is viszonyulnia kell a vállalatok nagyságához.

Vegye fel minden város programjába azon helyi érdekű intézmények sorozatát, melyek magasabb állami érdekekkel azonosulnak. Állapítsa meg a létesítés költségeit, s amennyiben saját erejéből azokat elviselni nem képes, — merítsen módot és lehetőséget majdan a pénzügyek rendezéséről alkotandó törvény rendelkezéseiből. Ez az a „készenléti”, melylyel a kilátásba helyezett törvényt bevárunk kell!

Azok a helyi érdekek, melyek mélyen belevágnak az állami élet talajába, röviden a következők:

Közegészségügy. Tanügy és kultúra. Kereskedelem és ipar.

Széles, nagy programot ölel föl e három pont, és magában foglalja a modern városnak minden alkotó elemét.

Gyűjtő fogalmak ezek, melyek keretében sok elfér. Boldog az a város, mely teljes egészében bírja. Szerencsés az, mely megközelítheti. Amde nincs megírva, hogy Magyarország összes városai hanyathomlok való küzködéssel egyszerre megvalósítsák e

nagy programpontokat. Ki kell azok közül válogatni a legszükségesebbeket, utána a szükségeseket, ezek után pedig a hasznosakat és a kevésbé hasznosakat. Ily sorrendben valósítsa azután meg a város új intézményeit oly mértékben, mint azokat túl nem feszített anyagi ereje megengedi. Ez a helyes út, melyen elindulunk kell s melyről letérni nem szabad.

Sajnos, ezen helyes utat városaink eddigéig általában nem követték. Különösen a közegészségi intézmények voltak a városoknak legmosztóháb gyermekei.

Magyarország 132 városa közül csak Budapestnek, Aradnak, Kolozsvárnak, Szegednek, Fiuménak, Besztercebányának és Szombathelynek van csatornázása.

Vizvezeték van Budapesten, Aradon, Győrött, Kolozváron, Nagyvádon, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban, Fiumében, Besztercebányán, Brassóban, Breznóban, Eperjesen, Gölniczbányán, Gyulafehérvárott, Iglón, Késmárkon, Körmöczbányán, Lőcsén, Nagy-Bányán, Nagy-Szebenben, Pápán, Sepsiszt. Györgyön, Szombathelyt, Ujbányán és Veszprémben.

Közhatalmu artézi kut van a városokban összesen 210; — furt kut pedig részint köz-, túlnyomó részben azonban magánhasználatban van 582. Ezen intézmények pedig a közegészségügy rendezésének elsőrendű tényezői.

Az utcák burkolását illetőleg már nagyobb fejlődést mutatnak a városok. Mily nagy anyagi áldozatokat követel azonban a csatornázás és a vízvezeték létesítése, ha majdan ezek hálózatát a szilárd burkolat 'elszaggatásával kell a városoknak elhelyeznie.

A szegényügy rendezésének csak szörványosan látjuk nyomát. Pedig sokoldalú vonatkozásában ez is egyik legfontosabb feladatát képezi városainknak.

Ha most már felvetjük a kérdést, hogy mi lehet oka e feltűnő mozdulatlanságnak, a feleletet tudjuk előre: a pénz, a fedezet hiánya!

Ebből azonban még távolról sem következik, mintha Magyarország városai oly szerfelett szegények volnának, hogy korlátozott anyagi helyzetük még a legszükségesebb intézmények létesítését sem engedné meg.

Eöztünk fekszenek Magyarország összes városainak 1901. évi költségvetései. Budapest székesfővárost nem véve számításba, a városok jövevényi kiadásai 50.000 kor. és 2 millió korona közt váltakoznak. Egész vagyon tehát azon fedezet, mely a városok háztartásában szerepel.

Nézzük most már, hogy az előirányzott kiadásokból mily összeg lesz személyi kiadásokra fordítva, mily összeget vesz igénybe az iskolák fentartása és mennyit fordítanak egyes városok a szegények ellátására?

Városok neve	1901. évi rendes kiadások korona	személyi iskolai kiadások %	szegények ellátásának %
Arad . . .	1,205,660.—	31.8	18.7
Baja . . .	459,069.—	28.41	13.61
Bártfa . . .	115,738.36	34—	18.9
Beszterce . . .	661,093.12	11.15	3.6

Peti pedig fogta a tarisznyát, aztán „usd!” Pista után.

Apjuk csak ezt várta, tudta, hogy ma az iskola helyett a patak mentén találja őket. Fölvette tehát a ködmönt, a zsiros kalapot (van neki jobb is, de hétköznap ez is jó), aztán ment le a „vár” utcán végig, hogy a patakhoz a tulvégről érjen.

Csakugyan a hidnak tulsó felén vacakolnak vagy öten. Ketten egész a vizpartján, hátrább nagy három palatábiás nebuló bámulta a kiveresedett ábrázattal emezek baját.

János gazda egész a szeméig húzza fel a nyakára kötött sálát, aztán halad előre. Az egyik fiu hátrá pillant:

— Az édös apád . . .

A két testvér ijedten tekint fel, Pista a hid lábához rejtja a tarisznyát. Futni nem futnak, mert annál gyanusabb, hanem egy kóroval piszkálják a vizet.

— Hát ti mit csináltok itt?

— Békát fogunk éd's apám.

— Hát az iskola?

— A tanító urnak fogjuk, majd spiritusba teszi.

— A bolond eszeteket, vízbe való a béka, nem spiritusba.

Gyertek csak ide.

De most már nem várja meg még oda érnek, hanem ő közelit és föltöven vezet fel a partra őket.

— Semmiháziak! Hiszen ti még ma iskolában sem voltatok.

Hol a tarisznya?

Az egyik kis nebuló megszólal hátul:

— A derenda mellé dudta.

Vége mindennek. Előadják, belsejében még egy tojás.

— Ti tojást loptok?

A fiuk hallgatnak.

— Minek az a tojás?

Megint csend, — Benyul az öreg a ködmön alá:

Besztercebánya	339,444.20	25.69	—	—
Breznóbánya	309,734.16	21.16	6.17	0.96
Czegléd . . .	358,030.69	26.55	6.06	3.49
Debreczen . .	2,400,396.69	30—	6.88	1.11
Deés . . .	144,505.76	43.88	3.6	4.04
Eger . . .	400,827.68	27.32	12.4	0.49
Eperjes . . .	318,178.65	32.13	1.73	2.6
Erzsébetváros	99,643.03	38.17	11.04	—
Esztergom . .	442,926.80	27.44	15.31	0.98
Fehértemplom	134,366.60	25.43	0.11	3.97
Felsőbánya . .	72,803.77	21.53	—	2.73
Fiume . . .	1,848,602.78	23.42	16.07	4.87
Gölniczbánya .	371,454.—	15.26	9.93	0.64
Gyöngyös . . .	281,106.89	32.75	21.08	2.11
Győr . . .	1,080,804.97	21.42	8.62	1.8
Gyula . . .	234,880.29	33.17	9.41	3.78
Gyulafehérvár	58,735.03	64.31	5.44	—
Hajdu-Böszörmény	184,868.29	32.03	2.32	—
Hajdu-Szoboszló	96,971.94	40.13	1.94	7.51
Hátszeg . . .	43,915.78	48.45	4.66	—
Hódmezővásárh.	1,082,728.29	26.16	8.46	3.75
Igló . . .	318,030.83	13.01	15.94	0.94
Jászberény . .	321,658.68	26.25	11.86	9.01
Jolsva . . .	94,159.75	27.58	—	0.31
Karancsebes . .	85,854.—	40—	1.09	0.35
Karczag . . .	166,583.74	48.63	7.13	4.2
Kassa . . .	1,760,874.22	13.05	10.28	0.86
Késmárk . . .	175,452.31	25.55	8.23	—
Kismarton . . .	100,788.71	17.53	10.03	1.32
Kis-Szeben . . .	93,610.64	22.61	10—	—
Kis-Ujszállás .	137,460.—	34—	5.53	2.18
Kolozsvár . . .	1,809,150.79	20.15	8.34	1.55
Komárom . . .	340,681.53	33.18	28.73	2.43
Korpona . . .	140,425.39	21.88	3.37	0.40
Körmöczbánya .	410,609.20	20.60	11.44	1.80
Közseg . . .	195,344.04	24.02	9.19	3.84
Kunfélegyháza .	430,042.16	34.48	29.79	—
Léva . . .	110,880.34	37.34	33.15	0.45
Lőcse . . .	277,688.90	24.45	5.95	0.606
Losonc . . .	192,914.95	27.89	6.04	—
Makó . . .	361,346.38	31.08	25.08	3.13
Máramarossziget	336,226.98	19—	4.31	4.22
Megyes . . .	186,645.70	29.04	10—	2.57
Mezőtúr . . .	247,013.51	34.39	13.87	2.43
Miskolc . . .	701,398.31	31.64	5.64	3.13
Modor . . .	140,041.82	27.72	3.70	2.03
Munkács . . .	265,596.65	19.94	8.38	1.84
Nagybánya . . .	406,313.34	24.54	20.46	0.21
Nagybecskerek .	492,924.10	31.23	10.3	2.29
Nagy-Enyed . . .	111,138.73	41.90	7.35	2.90
Nagy-Kanizsa . .	489,321.67	21.70	20.26	2.36
Nagy-Károly . . .	221,345.63	30.24	13.702	—
Nagy-Körös . . .	361,775.98	32.29	16.08	4.0
Nagy-Rőcze . . .	64,459.—	20.23	17.46	—
Nagy-Szeben . .	491,940.59	29.12	6.54	—
Nagy Szombat . .	361,775.98	20.33	11.31	2.93
Nagy-Várad . . .	1,548,052.04	24.25	11.95	1.43
Nyiregyháza . .	692,649.22	25.75	4.26	1.06
Nyitra . . .	282,834.73	26.16	8.05	2.03
Pápa . . .	234,457.06	28.32	16.41	5.23
Pancsova . . .	491,651.06	19.86	6.0	2.07
Pécs . . .	1,638,377.—	22.42	12.04	1.806
Poprád . . .	36,485.88	—	—	—
Pozsony . . .	1,988,687.—	24.07	2.05	4.98
Rimaszombat . .	163,458.54	45—	18.50	0.27
Rozsnyó . . .	66,693.47	47.64	1.01	0.59
Ruszt . . .	32,362.40	4.07	3.01	—
Sátoralja-Ujhely	212,246.65	48.14	7.802	1.103
Segesvár . . .	260,010.18	43.30	7.803	4.061
Selmecz és Béla-bánya . . .	368,829.29	41.407	8.60	0.54

— Hát ez a piros papiros honnan van?

A kisebbik látva a szigorú tekintetet és a helyzetet, vallani kezd:

— A kis botosnál cseréltük a tojásért.

— Gyertek csak haza!

Az apa viszi elől a corpus delictit, a két vádlott szepegeve utána. — Haza érnek.

— Szabad-e nektek lopni?

Elrakja őket keményen. — A gyerekek a banya szélén hüppögnek. Anyjuk szánakozva nézi őket, oda sug az apjuknak:

— Szegények, hiszen betlehemet akartak csinálni . . .

— Tudom . . . tudom . . .

Aztán fel-alá sétált a szobában, majd megáll, oda szól a nagyobbiknak:

— Mennyi hiányzik abból a finyos papirból?

— Három árkus . . . psz . . . psz . . .

— Nesze itt a tojás, cseréld be. Aztán takarodjatok az iakolába.

Ha meggyűttök, majd segítetek. Olyan rigmura tanítalak, hogy a nótárius ur is megbámulja. Csak menjetek.

A gyerekek repülnek, könyttől barázdált arcukon a mosoly ütött tanyát. — Elmennek.

Az anyjuk is megkönnyebbülten vándorog elő.

— Hát kend honnan érti a betlehem csinálást?

— Mi az ördög, hát gyerek koromban én is nagymester voltam.

— Tán kend is lopta érte a tojást?

— Persze.

— Lám, lám . . . osztán hogy eiverte szegényeket érte . . .

— Hát bizony engemet is eldöngtetek a miatt.

Mindezt az ajtó-felfához dölve mondja. Tekintete a messzeségbe vész, csak néz, csak néz . . .

Somorja . . .	86,834.08	26.81	13.33	1.38
Sopron . . .	1,492,273.30	24.93	8.63	1.96
Szabadka . . .	1,613,716.—	24.58	23.93	1.59
Szamos-Ujvár . .	84,556.41	34.47	19.68	1.24
Szatmár-Németi	700,031.60	37.55	11.18	6.82
Szászrégen . . .	159,330.02	29.62	11.59	2.13
Szászsebes . . .	87,679.48	50.12	7.50	2.42
Szászváros . . .	163,007.35	36.90	3.99	0.89
Szeged . . .	3,441,682.19	16.90	11.34	1.36
Szent-Endre . . .	111,828.09	18.80	0.66	2.17
Szentes . . .	438,501.50	29.74	12.07	3.62
Székesfehérvár .	771,296.79	25.52	17.55	2.16
Szent-György . .	77,224.16	26.95	15.06	2.33
Szepes-Szombat .	13,711.10	24.64	18.96	9.43
Sepsi-Szt-György	124,807.65	33.63	6.67	—
Szepes-Olaszi . .	64,093.13	27.085	8.37	—
Szepesváralja . .	48,534.42	34.40	15.50	—
Szilágy-Somlyó .	67,339.34	40.19	5.54	—
Szolnok . . .	373,753.62	27.13	17.07	1.21
Szombathely . . .	672,689.06	20.51	9.07	3.63
Temesvár . . .	1,785,910.—	19.84	13.01	0.66
Torda . . .	170,020.27	44.12	2.51	0.53
Turkeve . . .	136,430.31	27.48	1.74	2.32
Ujbánya . . .	69,907.83	38.56	5.46	—
Ujvidék . . .	586,114.22	31.84	14.51	5.07
Vác . . .	320,270.67	27.11	8.97	0.94
Versecz . . .	782,167.—	21.42	13.27	0.18
Veszprém . . .	223,632.23	33.24	0.62	5.54
Zala-Egerszeg . .	203,222.21	21.72	15.10	2.85
Zenta . . .	544,683.78	29.26	27.15	2.45
Zilah . . .	140,459.04	39.09	5.42	2.08
Zólyom . . .	226,621.42	16.72	2.44	0.26
Zombor . . .	560,140.47	32.23	19.81	4.73

A városok jövő évi költség-előirányzata arról győz meg, hogy nincs szükség sehol újabb megterhelésre, s nincs szükség arra sem, hogy a városok teljesen az állam segédmérére támaszkodjanak. Amennyiben a városok állami feladatokat teljesítenek, ennek mértékében rekompenzáltassanak az állam részéről.

sitanak a községi takarékpénztárak. Nálunk azonban ilyenekről, törvényhozási gondoskodás nélkül, még álmolni sem szabad. De vajjon nem szoríthatók-e a pénztárak arra, hogy betéteik kamatai után községi pótdátót fizessenek? És kérdés: nem lehetne-e a város által kezelt alapokat siker sebben gyümölcsöztetni, különösen a helyi kisipar támogatása érdekében?!

Városaink autonóm jogkörön kívül eső ezen kérdést csak érintve, röviden reá mutatunk azon intézményekre, melyek a városok részéről kötelezőleg házi kezelésbe veendő; nem pusztán azért, mert azok a városoknak bő jövedelmi forrásává válnak, hanem azért is, hogy a városok adófizető lakosai a magán-spekulációnak kiszolgáltatva ne legyenek.

Ezek az intézmények:

- a) a piaci helypénzszedés;
- b) vízvezeték;
- c) helyi közlekedés;
- d) közvilágítás;
- e) szemétkihordás;
- f) csatornák;
- g) vámvédelmek.

Kötelező minden város, hogy ezen köztisztviselőket, illetőleg üzemeket, — a mennyiben kezén nincs, — megváltsa és házi kezelésbe vegye.

Fenti táblázatból láttuk, hogy a városok a jövő évre előirányzott kiadásokból mily nagy összeget fordítanak a személyi kiadásokra.

Ezeket redukálni kell. A felesleges állásokat meg kell szüntetni. A papirosan érvényesülő közigazgatást egyszerűsíteni kell a közvetlenség alapján s alapulvül kimondani a gyors és minél rövidebb elintéztést; minél hatályosabb ellenőrzés mellett.

Mihelyt megszűnik a sok fölösleges irkafirka, elesik indoka a nagy apparátus alkalmazásának.

Legyen kevésebb, de annál jobban fizetett s annál lelkiismeretesebb tisztikara minden városnak; használjuk ki a munkaesőt, de adjunk is annak tisztességes módot a gondtalan megélhetésre, hogy munkában edzett, önértékes tisztikar álljon felelősségének teljes tudatában a városok kormányzatának élén.

Allapítson meg minden város felsőbb jóváhagyás mellett, az eljárás egyszerűsítésének elvére alapított ügyviteli szabályzatot és módosítsa ennek megfelelően önkormányzati szabályrendeletét: meg vagyunk győződve, hogy a jobban fizetett tisztviselői karral, jobb és gyorsabb elintéztés mellett, számottevő megtakarítások lesznek az évi személyi kiadásokból eszközölhetők.

Ha tehát a városok személyi kiadásai-ból évenként már jelentékeny összeg takarítható meg; ha az állam részéről nyújtott segélyforrásokhoz a megváltandó, avagy létesítendő köztisztviselőknek házi kezeléséből szintén tekintélyes évi jövedelem várható: akkor nemcsak a közegészség, kultúra, ipar és kereskedelem elsőrendű érdekei ré-

szesülhetnek megfelelő elbánásban, hanem a városi szegényügy is kellő gondoskodásban részesül.

Ehén Gyula.

Körmöczbánya nemzetiségi szempontból.

Ha a körmöczi alsó kaput megpillantom, mindig a kínai nagy fal jut eszembe. A nagy faltól egész nyugodtan lehet bejutni Kinába, bizonyára ez a legkisebb akadály, mit a kínaiak az idegenek elé állítottak. A mit megtudunk Kináról így a messzeségből főképp idegen gyűlölet szempontjából, az abban áll, hogy a kínai, ha csak teheti kiöli s ha ez nem lehet abszorbeálja az idegent, de vele alkuba soha sem lép évezredek óta. Kipusztítás és abszorbeálás ezen gondolatok szimbóluma a körmöczi kapu és a kínai fal egyaránt. Körmöczbányának nemzetiségi jellegét eme két gondolat határozza meg. E városban csak kétféle nemzetiség van: körmöczi és idegen. Körmöczi az 1. ki Körmöczön, vagy a hét bányás községben született és 2-szor a ki született legyen bár Afrikában, de a körmöczi, már ismertett légkörbe belélelte magát; minden más ember, legyen tót, német, vagy szerezsen, idegennek tekintetik.

Milyen nemzetiségű tehát a körmöczi? Eredetileg német, századokon át elszigetelten ez a maroknyi nép, melynek száma ma is alig több 10,000-nél a hét községgel együtt, megtartotta német jellegét, mely építkezésében, belső berendezésében, külső jellemnyilvánulásában, szokásaiban, egész mivoltában megnyilatkozik. De távolról sem az a merész kővek és elszánt faj többé, a milyenek az igazi németet ismerjük. Erélye és kitartása megvan, de nem a személyes és fizikai bátorságban nyilvánul, hanem a ravasz-ság, titkos módon való eljárás és cselvetés kötik le enerzsiáját. Tehát nem igazi német, hanem átalakult, a kisebb lények tulajdonait véve föl, a nagyobb s erősebbek helyett. Nincs a történelemben eset arra, hogy Körmöczbánya valamikor magyar állam ellenes cselekedetet mivelte volna. Sokszor kapott Bécsből impulzust, hogy hajolják a bécsi kormány felé, de ilyen célra nem volt kapható. Viszont a magyar törvények előtt sem hajolt meg, mikor követelték tőle, hogy a magyar nyelvet vegye be: Utóbbi eset csak kétszer fordult elő, egyik 1844-től 1849-ig, a másik a hetvenes évektől mostanáig, mikor is a város jegyzőkönyvei magyar nyelven szerkesztettek s utóbbi időben a magyarosodás nagyobb arányokat öltött. Ma minden körmöczi intelligens ember beszél magyarul s a mi a legfontosabb az asszonyok is mind tudnak magyarul s némileg már érintkeznek a magyar nemzeti kultúrával. Ez a körmöczi intelligencia. Meg vagyok győződve róla, hogy a mai körmöczi uri ember egészen ny gondolkozik nemzetiségi szempontból, mint a 100 év előtti, azt a nyelvet tanulni meg, a melyre legnagyobb szükség van, azzal a hatalommal tartani, a melyik uralkodik,

de lényegben mindenképpen körmöczi maradni. A hatalom számára a hódolat összes jelvényeit és az évi adót beszolgáltatni s ennek fejében a legszélesebb körű autonómiát megőrizni, ez a körmöczi felfogás jelleme. Ez nem kozmopolitikus, hanem éppen annak ellenkezője. A míg a városi élet, cshend-szer, kiváltságok, különleges jogok megváltak; a míg a közlekedés nem volt oly nagyszerű, mint ma, a míg a városok a közlekedés lassúságánál fogva nagyobb előnyökkel használták ki a közlekedést és speci-aliter, a míg Körmöcz az aranyerenyben mondhatók meg nem semmisült és a míg a gyáripár össze nem morzsolta a kis ipart, volt értelme a leirt körmöczies felfogásnak, mert a város messze vidékeket dominált s így hatalmi körében tartva a környék nép-ségét, államot képezhetett az államban; s egyben német nyelvvel kulturailag mindig fölötte állt talán az összes magyar nyelvű városoknak s a leirt körmöczies politikának, nemcsak magánérdekszerű jellege volt, hanem akkora népkontingensre hatott jótékonyan, a mely megérdemelte azt az önállósodást. De ma mindez előnyöktől megfosztva hatalmi köre és gazdasági hatása a környező nép jólétére megszűnven, önállósodásának célja szimpla magánérdekké zsugorodik s az egész eredmény, hogy egy pár ember, bizony elég kevés, anyagi jólétet, némi hatalmi befolyást szerez magának. — Hanem ezzel szemben rendkívüli veszedelem fenyegeti ugy magát Körmöczöt, mint vele egyetemben a magyar nemzeti államot, mert egy politikailag megbizható pont, mely németsege dacára soha-som volt állam ellenes, de sőt éppen német-ségével szakadékot képezett Bars, Turóc, Nyitra és Zólyom vármegyék vagy egységbe tartozó társasága között, a mint Körmöczbánya emlékiratban is azt már kifejtette, ez a pont rohamosan tótosodik s a Körmöcz vidéki fal-vaknak népe legnagyobb részben már bírja a tót nyelvet s magába Körmöcz városába óriási tót beöngönés van. Mester legényt és más munkást ma már alig látunk Körmöczön, a ki tót nem volna. S nem szabad feledni, hogy a pánszláv Turóc megye Körmöczbá-nyával határos.

A következőkben ez:

Néhány év alatt, mondjuk évtized alatt a fennebb vázolt körmöczi politika és körmöczi jellemvonás, mivel hogy már többé jótékony hatása nincs, összekélesen megsemmi-sül. Az a pár ember, a kikben ez a politika mintegy még él, kivénül, vagy kipsztlul s ezzel átveszi a tért egy politikai irányzat, mely alig ha tót nem lesz s ez ellen a magyar államnak épp oly nehéz lesz küzdeni, mint akár Turóc-Szent Mártonban. A német elem rohamos pusztulása azért vehető biztosra, mert a bányászfoglalkozás ember ölé és mégis mérték nélkül csekély keresetet biz-tosit. A jövő Körmöczön először a tót famun-kásoké s ezekből kifejlődve egy tót iparos osztályé.

Ki itt a hibás, hogy ilyen fejlemények

Csorda; csorda...! mormogta Matay, s sietve igyekezett elhagyni a templom táját...

Mikor a kávéházhoz ért, a segédlelkész a szentséggel sietett el mellette.

Haldoklónak vitte az utolsó vigaszt.

Kárörömmel nézett Matay a távozó pap után.

— Ott sem hiszem, hogy vigan várják a Messiást...

Folyt a kártyázás. Mataynak is osztot-tak. Sehogysem járt a kártyája... Mentől izgatottabb lett, annál többet vesztett.

Mikor a kártyaasztaltól felkelt, egy krajczárja sem volt.

S a következő napok megint csak kár-tya mellett találtak.

Játszótársai gyanus szemmel nézték a sok pénzt, mit naponta magával hozott; utoljára is mi közük hozzá, hogy honnan veszi, csak ők nyerjék meg...

Uj év napján Matay nem ment hivata-lába. Keresték, de nem találtak sem őt, sem fiát...

Hanem a pénztárban sem találtak egy jó csomó pénzt.

Födözte a hiányt Matay házmije...

II.

Matay annyira belemertült a kártyázásba, hogy rá sem gondolt, hogy a naponkint el-sikkasztott pénznek nyomára is jönnek.

Hiszen nem éppen tulságos összeg volt, amit a pénztárból elvitt annyit házáért is adtak volna.

Csak akkor eszmélt föl, mikor értésére esett, hogy másnap, ujév napján, pénztár vizsgálat lesz.

Oly rövid idő alatt már nem szerez-hette meg a hiányzó összeget.

Előbb öngyilkosság jutott eszébe, de mikor gyermekére gondolt, elállt ettől a szándékától.

Felcsomagoltatta a legszükségesebb tár-gyakat és az éj csöndjében elhagyta a várost.

következtek és várhatók? Én az ugy neve-zett körmöczi rem okolom. Az ember olyan, hogyha veszni érez mindent maga körül, legalább önmagát menti meg s önzése jut érvényre. Ilyenek a körmöcziek is. Városuk hatalmi körét őrzik, hogy legalább magukat megtartsák.

Okolom a körmöczi magyarokat,* a kiket a véletlen sors, vagy a magyarok Istene azért küldött Körmöczre, hogy ott hazájuk érdekében a magyar nemzeti eszme apostolai legyenek. Ezt a hivatást soha gyatrábban ember fel nem fogta, mint a körmöczi magya-rok. Az eszes, ravasz, ügyes és tanult kör-möczi ember lépten nyomon lefözte őket. A képviselő testületben a helyett, hogy a vezető felé törekedtek volna, okkal ok nélkül a támadó ellenzéki eszre vállalkoztak, egyesületekben üres fecsegéssel és torzsalko-dással lopták idejüket és a napi komikumhoz szolgáltatott anyagot s a társadalmi életben fület-fát gyanúsítottak, hol pánszlavizmussal, hol pángermán hajlamokkal, de azért adott esetben szívesen kompánisták voltak a kör-möczi érdekek körében, szóval mindent meg-tettek, hogy a körmöczi a magyar embert meggyűlölje, róla téves fogalmakat alkosson és be-nük lássa azt, aki nem az ő barátságára és arra, hogy tőle eszméket átvegyen, hanem arra, hogy minél messzebbre távozzék tőle, alkalmas.

Hát ilyen a magyar ember? hát ezek a magyarok? Ilyen legyek én is? gon-dolhatta magában a körmöczi és hiszem, hogy lelkében százszor és ezerszer megfor-dult, hogy akármilyen lesz inkább, mint magyar. — Hisz minő igaztalanság is a körmöczi magyarul nem tudó embert hazafiatlannak nevezni, mikor szívesen hozzájárul, hogy 28—30 ezer forintot adjon évenként magyar tan nyelvű iskolákra a város. — És jegyző-könyvei és kaszinója és egyletei mindolya-nok, akár a kecskeméti.

S ezt a város lépten-nyomon hazafiatlannak nevezték.

És ezzel elvadtatták attól, hogy teljes bensőséggel hajolják a magyarság felé. — Ez nagy hiba, több — bűn volt.

Nemsokára alkalmunk lesz az orvos-szerrel beszélni.

n. r.

*) Ezek azok, a kik monopolizálták a hazafiságot, nincsenek sokan s a ki érzi, hogy neki szól, vegye magára, a ki nem, ne vegye. Ad libitum.

Barsvármegye törvényhatósági bizott-ságának ülése.

Barsvármegye törvényhatósági bizott-sága folyó hó 20-án tartotta rendes évne-gyedei közgyűlést a főispán elnöklése mel-llett. Elnöklő főispán Inditványára a közgyű-lés Széll Ignác belügyminiszteri államtitkárt feliratilag üdvözli.

A közigazgatási bizottságból kilépő Dr. Bottka Győző, Dillesz Sándor, Huberth Vilmos, Rakovszky Ferencz és Szirányi

Közel volt a határhoz, hamar elért a szomszéd országba.

Egy kis faluban állapodtak meg, hol Matay óráját és gyűrűit pénzé téve, egy kis szobát bérelt ki a falu szélén.

Hanem ez a pénz, mint Matay csecse-becséiért kapott, csakhamar fogyni kezdett. Foglalkozás után kellett látnia.

S a pénztáros urból dijnok lett.

Szerényen éltek, a szenvedés megtörte őt, de azért ő még mindig a hajthatatlan Matay volt...

Jó idő eltelt már a szökevényiségben; közeledett a karácsony.

Matay láthatólag komorabb lön; eszébe jutott, mily számottevő ember volt ő egy év előtt és most — becselen sikkasztó.

S összeszorított ököllel fenyegetőzött. Persze, nem ő volt a hibás, hanem az a buta nép, mely a kártyások közé kergette őt...

A szeretet lángjai ismét kigyuladtak.

Karácsony estéje van...

Matay megint csak oda könyökölt az ablakdeszkára, hogy folytassa gondolatait ott, ahol tavaly a harang megszakította.

Hanem a kis Lajos is ott folytatta; ahol az álom felbe vágta tervezgetéseit; milyen jó lesz, majd ha szegények leszünk...!

Hizelegve ölelte át komor arcú apját, örvendezve arcczal rebegeve:

— Édesapa, te tavaly azt mondtad, hogy a Jézuska csak a szegényeket látog-atja meg. Most már mi is szegények va-gyunk, ugye mi hozzánk is bejő?...!

Az apa elfordult, hogy a hivatlan könny-cseppet kitörülje szeméből.

Eltűnt a szobából, s mikor visszatért, egy fenyőágot hozott kezében.

Azon fehéren hozta, hogy a karácsonyi hópihe csillagocskái feldiszipitették, s mire a Lajoska kitombolta örömet, a kemény szív könnyé olvadt fagya összefolyt a felengedt hó rezgő cseppjeivel...

S miért? Egy örült rögeszméért, mely elhitheti vele, hogy Jézusban az Isten öltött magára testet... Ha, ha, ha!... Isten ember... szüzességben szült anya... fából vaskarika...

— S ez a buta nép hisz annak az el-vakult államfelforgatónak istenségében!...

— Messiásának tartja, aki megváltotta őt az eredeti bűn büntetésétől...

Mivel váltotta meg?... Talán, hogy lázító rajongása a Golgotára vitte?!

— Szenvedett egy test anyit, a mely milliók lelkére rótt tartozást törleszthette le...!

— De milyen tertozás is az?... Kell-e ennél a csak örült elmében megfogamzhatott képtelenségnél sulyosabb érv, hogy halomra dőljön az az ördögös koholmány, az a téveszmék zagyva összessége, mely Istenné tön fel egy fanatikus népámitót?...!

— Eredeti bűn! ha, ha, ha!...

— Egy ember-pár bűnéért millióknak és millióknak bűnhődni!...

— Bűnt követni el a megfogamzás pillanatában, kárhözatra megérni, mielőtt különbséget tudnánk tenni a jobb és bal kéz között.

— S miért?... Mert egy magát Istene-nek nevező képzelt lény szeszélyes boszuja ugy parancsolja.

— Hol itt az igazság... hol ott a logika és hol megférhetőnek tartják a bosz-szút, az igaztalanságot a tökéletesség fogal-mával...

— Vagy ha Isten nem bosszuáll, nem igaztalan, hogy az apa bűntől ezeriziglen büntesse, miért áldozta fel magát Jézus, ha pedig bosszuáll, igaztalan, elfogadja-e őt valaki, — mint tökéletlen lényt Istene-nek!...

— S ez az ostoba nép vakon hisz mindent! Persze a babona... a sötétség apostolának butító erőlködése, szemvesztő ármánynyal az utolsó falatot is kiragadni a nép szájából — a vallás védőpajzsa alatt.

— Igen a parasztnak jó lesz ott a

tulvilágon, — a honnan még senki sem tért vissza, hogy megczáfolja e hamis tanokat, hogy leálcázza a hizott testtel lelkigyönyö-röket ígérő próféták csalárdságait, — mert még senki sem ért oda...

S itt megszakadt a pénztáros ur gon-dolatainak fonala, a harang vágott belé, éjféli misére hiva a népet...

Megrezzenve húzódott vissza az ablak-tól; restellné, ha valaki őt meglátva azt hinné, hogy legkevésbé is érdekli őt a szeat nap.

— Borzasztó!... E miatt a nyomorult nép miatt itt kell gunnyasztanom a sötétben.

— Aludni nem hagy annak a bigott népnek értelmetlen orditozása, világosságot meg nem tűnök ma a házban: azt hinné az a csöcselék, hogy én is az ő Megváltójukat lesem.

— Csak legalább ne volna ily közel az a templom!

S a pénztáros ur idegesen nyult kalapja után; nem birta hallgatni az ájtatos nép örömenekét...

A kis Lajos sem tudott szegényke el-aludni, rég várta már ő ezt a napot, s ime apja amint alkonyodni kezdett, keményen ráparancsolt, hogy aludni menjen.

— Édesapa — szólt a távozó apjához, hát miért nem hoz a Jézuska most is aján-dekot, mint mikor a wama élt, hiszen most is jó voltam?

— A pénztáros ur zavarba jött az ár-tatlan kérdésre; erre nem számított.

Csak aludjál kicsikém, majd én hozok teueked, nem szorulunk mi a Jézuskára, az most csak a szegényeknek visz ajándékot.

A kis Lajos tovább szötte terveit; milyen jó lesz, majd ha ők is szegények lesznek...

A pénztáros urnak a templom előtt kellett elmennie. A buzgó nép örömittasan énekelte: „Csorda pásztorok midőn Betle-hembe...”

Sándor az 1901—1902. évekre újra megválasztották. A pénztárvizsgáló küldöttségbe bevéleztek: Klobusitzky János, Kosztolányi Aurél és Kosztolányi Sándor, az általános választmányba bevéleztek Chabada József.

A közigazgatási bizottság részére 1901. évre helyettes tiszti főügyésznek Huberth Vilmos választották.

A belügyminiszter leirata, melyben a gyámpénzek kamatlába 5%-ban lett megállapítva olvasatván, a kellő intézkedések elrendeltettek.

Az osztrák járás főbírájának azon jelentése folytán, hogy az osztrák járásban az éhínség jelei mutatkoznak, az inségnek a belügyminiszterhez bejelentése mellett a kereskedelemügyi miniszterhez felirat intézése rendeltetett, az inségek részére közmunka adása iránt.

Néhai Conlegner József által a munkaképtelen családok részére tett 1300 ftos alapítvány kezelését a vármegye elfogadta.

Huzóczy Lajos vármegyei első alszámvévő körmöci rendőrfőkapitánynak lett kinevezetése folytán — kérelmére figyelemmel 17 évi szolgálatára a törvényhatósági bizottság 540 ftos nyugdíjnak megfelelő egydíjat biztosított munkaképtelensége esetére az ő és illetve neje részére.

A vármegyei tisztviselők, segéd, kezelő és szolgazemélyzetének lakbér illetményének szabályozása iránt tett előterjesztés tárgyalatván, a törvényhatósági bizottság a következő lakbéréket állapította meg. A főjegyző és árvaszéki elnöknek 700 korona, a főszolgabíróknak 600 korona, a 2200—2800 korona fizetéssel bíró tisztviselők lakbérére 500 koronában az 1600—2000 korona fizetés után 400 korona, az irnokoknak 300 korona, a szolgazemélyzetnek 100 koronában, és feliratot intéz a belügyminiszterhez, hogy ezen célra engedje fordítani a szolgabírók részére kilátásba helyezett irodai bért és irodai átalányt, mert a szolgabírók ezen szükségletei a törvényhatóság által természetben nyerne fedezetet.

Léva városának segélyügye a volt államut fentartását illetőleg tárgyalatván, — az államut kavicsofási nyereménialapból 1140 korona — 1906-ig, ennek telletével 2280 korona szavaztatott meg.

Léva város tisztikarának fizetés emelése tárgyában olvasatott a közigazgatási bíróságnak ítélete, melylyel a törvényhatósági bizottság azon határozatát, hogy a tiszteletbeli városi tanácsok a fizetés emelés kérdésében mint érdekelt szavazattal nem bírnak, hatályon kívül helyezte, — és a város határozatának és a tisztviselők fellebbezésének érdemi elbírálását a közgyűlési vonatkozó határozat jóváhagyása mellett a fellebbezést elutasította; utasította a város közönségét, hogy a községi törvény 66. §-ban foglalt azon rendelkezésnek, hogy a polgármester javadalma nem lehet kevesebb a főszolgabíró fizetésénél — a rendőrkapitány javadalma pedig a szolgabíró fizetésénél, érvényt szerezzen; — ellenben a belügyminiszter Bódog Lajos és társai városi tisztviselők fellebbezésének elutasításával jóváhagyta a törvényhatóság azon határozatát, mely szerint az 1900 évi költségvetést a korábbi tisztviselői fizetésekkel állapította meg azon okból, mert a város közönsége a fizetésemelési kérdésben újabban határozatot nem hozhatott mind addig, míg az ezen kérdésben hozott törvényhatósági határozat jogerőre nem emelkedik.

Az országos orvos szövetség kérelmére 100 korona segélyt a kutyaadó alapból, — az Erzsébet királyné országos közszéjjegyzői árvaház részére 80 koronát a jótékonyági alapból, Vörösmarty Mihály szobrára 100 koronát a rendelkezési alapból megszavazott. — r. t.

Hirdetők és hirdetések.*)

A kincstári bélyegilleték eltörlésével a hirdetésről lehullott a szorító bilincs, szabadban terjeszkehetnek, gyarapodhatnak. Vevő és eladó, kínáló és fogyasztó közönség érintkezése az újság hasábjai révén korlátozó és fölösleges nyűg híjján szinte fesztelenebbé vált. Már most a hirdető közönségen mulik, hogy azt az óriási előnyt, a mit a bélyegilleték eltörlése nyújt, kiaknázza. Ehhez azonban kettő kell: akarat és hozzá való értés.

A ki figyelemmel kíséri a mi újságaink hirdetés részét, könnyű szíjjel meggyőződhetik, hogy a magyar hirdető közönség meg lehetne kicsiny és a ki hirdet, kevés kivétellel — nem érti módját a hirdetésnek. A magyar lapokban megjelenő hirdetéseknek több mint ötven százaléka külföldi, a másik rész, a mi nem idegen, gyógyszerész és speciálista orvos.

A külföldi lapok hirdetése része, tükre az ottani iparnak és kereskedelemnek. A lap hasábjain zakatol a gép, füstöl a kémény, iramodik a kerékpár, prűszköl a mozdony, dörren a fegyver és minden, a mit alkotó elme, munkás kéz kifundál, teremt: óriás össze-visszaságban ordít, kiabál, tülekedik a vevők és fogyasztók felé.

Nálunk a bajszpedró vagy hajkenőcs vezet; mert a mi ipar és kereskedelem van, szinte félrehúzódik a publicitás elől és ha az újság mégis oda férközik valahogy és figyelmet: uram, ezt jó volna meghirdetni,

* Közzöljük ezen általános érdekű cikket *Uk. L. f. é. 8-ik száma alapján.*

kétféle sztereotip választ kap az ajánlatra: Az egyik: „Anonsz? Kérem, a mi vevőink ugyanis fölkeresnek bennünket. Köszönöm, nem kell.” A másik: „A mi czégünk tisztességes czéggé, nem szorui az anonszra.” Szűk látókör és szatócfolfogásra vall az ilyen megítélés a hirdetésnek. Sem ennek, sem annak még csak halvány sejtelme sincs a hirdetés mivoltáról és egyik sem érti meg a bélyegilleték eltörléséről szóló törvénynek azt az intenczióját, a mely a kínáló és fogyasztó közönség egymáshoz közelebb való hozását célozza.

A kínálóknak az az eltűnőn kicsiny része, a mely hirdet, fájdalom, nem érti annak módját. Tessék a külföldi lapokat végignézni: kicsoda klisék, mennyi ötlet, mennyi elmésség, életrevalóság a hirdetések szövegezésében. Formájában és ezekkel szemben mennyi laposság, mennyi üres szószaporitá, izetlen hang, boszantó magyartalanság a hazai hirdetések legnagyobb részében.

A hirdetés, legyen az bármily kis térfogatu is, valamivel kell, hogy az olvasó figyelmét magára terelje, különben eredménytelen és hiábavaló laptöltelék. Az olyan hirdetésre, a hol az ötlet és elmésség a „pártoljuk a hazai ipart” és a „magyar gyártmány” szokott frázisában nyilatkozik meg, senki sem hederít és akármilyen nagy térfogatu is, kárbavesztet. Külföldön nagyobb hirdető czégek külön embert alkalmaznak, a kinek tisztán csak az a fődadata, hogy olyan hirdetésekkel fundáljon ki, formára és tartalomra egyaránt, melyekkel a vevőket és rendelőköt sikerrel lehet megostromolni. De különben is a hirdetés irodák tiszte volna tanácsossal, ötlettel ellátni a hirdetőt, mint a hogy ezt külföldi irodák meg is cselekszik. Nálunk a hirdető jóformán magára van hagyatva a hirdetés szöveg összeállításában. Jobb híjján végignézi a szakmabeli vagy más hasonló természetű hirdetéseket, külföldi, leginkább bécsi lapokban, és ugyanazzal az elmésséggel akarja a mi közönségünket is megostromolni, a melylyel például a bécsi a maga publikumával szóba áll. Itt van a hiba. Nálunk ezeket a németből lefordított *elmésségeket* jóformán meg sem értik és ha meg is értik, egyszerűen nem hatnak. *Mann muss lachen*, ha így kezdi a bécsi a hirdetését, lehet, hogy ezen mulatnak az ottaniak, de ha nálunk lefordítva, így használja a hirdető: *Igazán nevetni muszáj*, hát ezen nem nevet senki, de boszankodik mindenki a kinek izlése van. Itt egy másik példa: *Und der Kurz hat schon wieder Glück!* Ezen a német sorsjegyvásárlóknak megakad a figyelme, de a magyar sorsjegyvásárló, ha olvassa: „Es Kurcnek ismét szerencséje van” egyszerűen meg sem érti, hogy ez a Kurcz ur milyen nyelven beszél és mit akar.

Egy csomó e fajta *elmésséget* böngésztem össze, de nem folytatom tovább. Ezeket a visszasságokon bajos segíteni egyelőre, a kiadóhivatalt pedig ezekkel szemben valósággal tehetetlen, mert ha tudna is jobbat, a szövegen nem változthat. Idővel majd csak megtanulja a magyar kereskedő és iparos is, hogy mi módon kell a magyar közönséggel szóba állni, ha hirdetésével hozzá akar férni. De ezek a visszás formák is arra vallanak, hogy keresi az ötletesség módját a mi hirdetőnk is és meg is fogja találni. Ehhez azonban első sorban kívánatos, hogy az iparhatóság ne alkalmatlankodjék tubuzgóságával, mint a hogy azt újabban tapasztalni alkalmunk volt. Ez az ügy azonban nem tartozik ennek a cikkelynek a keretébe.

Illés József.

Különfélék.

— **A főgymnasium ünnepe.** Folyó hó 16-án és 17-én folytak le a kegyesrendiek templomában és főgymnasiumában azok a fényes ünnepek, melyeket a főgymn. tanárikar és ifjuság rendezett a magyar kereszténység és királyság kilencszázados jubileuma alkalmából. Büszkén állíthatjuk, hogy az ünnepek oly magasztosak és lélekemelőek voltak, melyekhez hasonlót nem sok városban tartottak és a melyek minden tekintetben megfeleltek azon nagy jelentőségnek, a melyet kifejezésre juttatni akartak. A december 16-iki ünnep tisztán egyházi színezetű volt s a templomban folyt le. Az ünnep fénypontja az a gyönyörű egyházi szt. beszéd volt, melyet főt. Cserei József, főgymn. tanár tartott, ki kellemes hangjával, behizelgő előadásával, gyönyörűen kidolgozott szónoklatával szinte elbűvölte nemcsak az ifjuságot, a melyhez beszédét intézte, hanem a nagyszámú válogatott ájtatos közönséget is, a mely azt végig hallgatta. Beszéde valódi mintaképe volt az alkalmi egyházi szónoklatoknak. Végig vonult benne az egész magyar történelem s éles szemmel, gondos megfontolással tudta belőle kiszemezni mindama pontokat, a melyek legalkalmasabbak voltak egy a halgatóság figyelmének a lebilincselésére, mint a kereszténység és királyság összefüggésének s mindent áldóan átalakítani tudó hatalmának a kimutatására. Beszédét a pogány magyar világ festésével kezdte, hogy az ellentét, a mely a pogány és ker. Magyarország közt van, annál élesebben mutathassa ki. Legszívesebben a nemzeti szentek és a ker. magyarság hősk rajzolásával foglalkozott, hogy bemutassa ama tapasztalt tény, hogy a magyar nemzet igazi hazafisága és honszerelme mindenkor a vallással járt karöltve, hogy e kettőt nálunk elválasztani nem lehet. Gyönyörű hasonlatokkal és példákban mutatta ki, hogy Magyarországot nagygyá és dicsővé fűinnek hűsége, lángoló honsze-

relme tette, a melyeket azonban legtöbbször a hit világa gyújtott fel s táplálékukat mindenkor a vallásból merítették. Eme szép beszédnek a befejezése után ünnepi szentmise következett „Te Deum“-mal, melyet főt. Vörös Mátyás főgymn. igazgató mondott főt. Szmutny Rezső, Gácsér Endre és Pózn a József főgymn. tanárok segédkezésével. Mise alatt a városi műkedvelők Richter Ferenc zenetanár vezetésével a magasztos „Haas“-misét énekeltek. Offertoriumra Richter Ferenc egy régi magyar Mária éneket adott elő oly meghatóan, annyi érzéssel, hogy alig volt szem, a melyből a szép ének könyeket nem csalt volna ki. Az egyházi ünnep után, 17-én 11 órákor kezdődött az iskolai ünnep, a melyet reggeli 8 órákor az ifjuság gyónása és áldozása előzött meg. A jelzett időre zsúfolásig megtelt a terem a legelőkelőbb és legintelligensbb közönséggel egy, hogy a valamivel később érkezők már helyet sem kaphattak. Az ünnepet a főgymn. énekkar kezdte a pápai himnus elnevelésével. Ezt követte Czeczok Lajos, VIII. o. t. önképzőkör elnök, lelkes és talpraesett ünnepi beszéde. Hruska Gyula VIII. o. t., Váradi Antal „Ave Maria”-ját szavalta igazi érzéssel és tanulással. A 4 pont a főgymn. zenekaré volt, a mely Braga „Angyalok dala” cz. darabját adta elő. Merkader Jenő, VIII. o. t. „A 900 éves ker. Magyarország cimen tartott sikerült fölvásast. Az ének kar ezután „Boldogasszó anyánk” cz. 18. századi éneket énekelte. Ezt követte Kutsera Béla VII. o. t. ügyes szavalata, ki tanuló társának, Czeczok Lajos VIII. o. tanulóknak ez alkalomra írt „A legnagyobb” cz. szép költeményét adta elő. Majd a főgymn. ének és zenekara szerepelt együttesen és Gyarmathynak „Király himnus”-át mutatták be. Ezután Laczkoich Imre VIII. o. t. szavalta el sok érzéssel és ügyes előadással Endrői Sándor „Czelli lucsu”-ját. Előadását Merkader Jenő, VIII. o. t. zongorajátéka kísérte. Kellemesen lepte meg a közönséget a kis Bellan Sándornak nem jelzett fellépése, a ki Rudnyánszky Gyulának „Ave Maria”-ját szavalta el teljesen átértett bensőséggel. A minden ízében sikerült ünnepet Kőlcsey Hymnusának éneklése fejezte be. Az ünneplő közönség, a mely már annyiszor megmutatta az intézet iránt érzett rokonszenvét, a legnagyobb meglepéssel és a legkellemesebb érzéssel távozott el az intézetből.

— **Uj főgondnok.** A barsi ref. egyházmegye főgondnokának megválasztása tárgyában beadott szavazatokat a múlt héten boncsította fel a bizottság, melyek eredménye szerint az egyházmegye főgondnokává Kovács Sebestyén Endre, tolnai nagybirtokos, a budapesti ev. ref. egyház presbitere választott meg, ki azonban tisztének elfogadása iránt meg nem nyilatkozott.

— **A lévai kaszinó** e hó 30-án d. u. 2 órákor tartja évi rendes gyűlését.

— **A lévai sport-egyesület** tagjai számára, mint értesülünk, Inczedy Gyula honvéd-százados vezetése mellett minden héten csütörtök és szombaton délután 5 órákor a honvéd laktanya vivőtermében vivő tanórák tartanak.

— **Társas estély.** A Lévai Kaszinó 1901. január hó 5-én saját helyiségeiben társas estélyt rendezt, a vigalmi bizottság, melynek élén Balogh Jenő dr., elnök. Párniczky Jenő, titkár. Jakabfalvy Barna, pénztáros állanak, mindent elkövet, hogy ez estély méltó legyen a régi kaszinói estélyek hírnevéhez. Az estély kezdete 8 órákor. A tagok vendégeit szívesen látják.

— **Karácsonyi ünnepély az ovdában.** Megkapóan kedves gyermekjátékokon gyönyörködtünk tegnap, szombaton délután a helybeli róm. kath. ovdában. — Az ünnepség három órákor kezdődött, a mikor már zsúfolásig tömve volt a zárdaiskola nagyterme a szülők és érdeklődők sokaságával. A „Fenyő-ág” című első darabban, a főszerepeket Bartos Annika, Frecksa Margit és Mikus Jani adták elő, a kik oly folyékonyan beszéltek s annyira határozottsággal mozgódtak, hogy még nagyobb gyermekeknek is dicséretükre vált volna. A második darabban, mint pásztorok, inkább a fiúk adták a beszédes főbb szerepeket, Öreges ügyességgel bántak nagy kampós botjaikkal s annyira közvetlen bensőséggel szavalták el mondókáikat, hogy igazi örömmel néztük őket végig s egészen fölmelegedtünk az ártatlan gyermekek arcokon. — Kitűnően sikerült a festőies tökéletességű előkép, a mely nagy hatást ért el a tündöklő bengáli fényben. — Ma délután négy órákor pedig az elemi és polgári iskolák növendékei fogtak hasonló karácsonyi színjátékokat rendezni.

— **Meghívó.** A helybeli „Kath. Legényegylet” ma este hat órákor fogja megtartani a magyar kereszténység és királyság kilencszáz éves fenállása alkalmából rendezendő házi ünnepélyét és pedig az egyesületi helyiség szűk volta miatt a róm. kath. fiúiskola épületében, a melyre az egyesülett. pártolótagjait, a mélyen tisztelt érdeklődő közönséget ez uton is meghívja az elnökség. — Műsor a következő: 1. sz. „Pápai himnus.” Farkas Ákos karnagy ur vezetése mellett éneklí az egyesületi dalárda. 2. sz. „Szent István vég sóhaja.” Költemény, írta: Mindszenty Gedeon, szavalja Kalcsek József egyesületi rendes tag. 3. sz. Ünnepi beszéd. Tartja: Sipos Antal egyesületi elnök. 4. sz. „Hazám”, költemény, írta: Léva Mihály,

szavalja Hrabán József egyesületi rendes tag. 5. sz. „Ima a magyar nemzetért” költemény, írta: Bán Adár, szavalja Bóna Pál, egyesületi rendes tag. 6. sz. „Hymnus”, Kőlcsey Ferencztől. Farkas Ákos karnagy vezetése mellett éneklí az egyesületi dalárda.

— **Egyházi kinevezés.** Jezso János róm. kath. segédlelkész Kisapáthiba káplánná neveztetett ki.

— **Népszámlálás városunkban.** A népszámlálási munkálatok városunkban már e héten kezdtük vették, amennyiben a szükséges nyomtatvány mintákat tanulmányozás végett már e héten adták ki a népszámláló biztosoknak. Léva város területén 11 biztos fogja a lakosságot összeírni és pedig az I. tizedben Svárb Endre, a II.-ban Deák Adolf, a III.-ban Bányai Ferencz, a IV.-ben Kiss Gyula, az V. tizedben Szemeredy Lajos, a VI.-ban Farkas Ákos, a VII.-ben Sárhegyi János, a VIII.-ban Tolnay István, a IX.-ben Jaross Ferencz, a X.-ben Tóth Kálmán, a városhoz tartozó Génye, Nixpród és László-műve pusztákon Biró János. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az adatokat pontosan bemondják, mert csak így nyerünk hű képet városunk állapotáról. A népszámlálás adatai nem adókövetés céljából iratnak össze.

— **Állatorvosaink.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1900. évi január hó 1-én kezdődő hatálylyal Lutz József állami állatorvost a VII. fiz. osztály harmadik fokozatába Barsvármegye főállatorvosává, Szecsődy Kálmánt a X. fiz. osztály harmadik fokozatába Aranyos-Maróthra az aranyos-maróthi járásba és Ujbánya városba, Virgadi Virgilt Lévárára a lévai járásba és Léva r. t. városba, Kerekes Kálmánt Körmöcbánya r. t. városba és a közigazgatásilag hozzácsatolt 7 községbe, Blaustein Zsigmondot Oszlányba az osztrák járásba a XI. fiz. osztály harmadik fokozatába állatorvosokká nevezte ki.

— **Gyászhir.** Megilletődéssel veszszük a hírt arról a gyászról mely Kalocsy Alán orsz. képviselőt, városunk fiát és anyjának, özv. Kalocsy Andrásné Skultéthy Mária, a köztisztletben álló 83 éves matronának e hó 19-én bekövetkezett elhunytával érte. A boldogút már hosszabb idő óta betegeskedett s csak fiának gondos, önfeláldozó ápolása tartotta benne eddig is az életet, míg most a hosszú szenvedés után az Urnak ajánlva lelkét jobb létre szenderült. Temetése e hó 21-én ment végbe a rokonság, ismerősök s nagy számú közönség részvétel mellett. Gyászoló fia és anyja elhunytától a következő gyászjelentést bocsátotta ki. — Kalocsy Alán, zirczisciszterci rendi áldozó pap, Szekesfejérvár szab. kir. város országgyűlési képviselője a rokonság s a maga nevében Isten akaratán megnyugvó szívvel jelenti, hogy szerett jó és anyja özv. Kalocsy Andrásné szül. Skultéthy Mária példás keresztényi türelemmel viselt hosszas szenvedés után, a szentségek ájtatos felvételében ismételen megerősödvé, f. hó 19-én esti 7 órákor, életének 83-ik évében az Urban csendesen elszenderült. A boldogultnak hűlt tetemeit f. hó 21-én, pénteken d. u. 3 órákor fogjuk a róm. kath. Anyaszentegyház szertartása szerint a Koháry-utca 22. sz. a. beszentelni s a lévai róm. kath. sirkertben boldogult férje mellé a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise-áldozatokat f. hó 21-én d. e. 8 órákor fogjuk az elhunytért a lévai róm. kath. plébánia-templomban az irgalom Urának bemutatni. Kelt Léva, 1900-ik évi decz. hó 20-án. Adj Uram! neki örök nyugodalmat! És az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Esztergom vármegye gyásza.** Kruplanicz Kálmán, a szomszéd Esztergom vármegye köztisztletben álló főispánja, mint részvétellel értesülünk, e hó 17-én 71 éves korában Esztergomban elhunyt. — Holttestét Esztergom vármegye és városának impozáns részvétel mellett e hó 19-én helyezték örök nyugalomra. Kruplanitzi Kruplanicz Kálmán kir. tanácsos, Esztergom vármegye főispánja, Esztergomban 1830. évi szeptember 13-án született. Elemi iskoláit és a gimnázium alsó osztályait Esztergomban végezte, a gimnázium felsőbb osztályait pedig a pozsonyi főgimnáziumban fejezte be. Bölcsészeti és jogi tanulmányait Budapesten végezte s az alig húsz éves ifju 1848-ban vármegyénel elnöki jegyző, majd esküdt és aljegyző lett. 1849. évi május hó 1-én Budavár hősies bevételénél már mint honvéd vett részt és azután, mint Báthory Schulz Bódog tábornok segédtszítje harcolt, mint honvédfőhadnagy részt vett Budavár bevételénél, Szerednél három kisebb ütközetben; az 1849. jul. 13-iki komáromi és a jul. 16-iki váci csatákban és vitézségeért Báthory Schulz Bódogtól dicsőre bizonyítványt kapott. A világi catarstrophá után ő is bujdosni volt kénytelen, de végre látván, hogy bujdosó társaira egytől-egytől mily sorvát, önkéntesen jelentkezett a császáriaknál 1849. december 22-én és a 7. sz. könnyű lovas, később a 11. számú dzsídás ezredhez osztattott be, ahol mint főhadnagy majdnem 9 évet töltött. Az alkotmányos áramlat jótékony szellője az ő szívet is áthattotta, ekkor az ezrednél leköszönt, hogy ismét közhatalmat álljon. A hadseregtől az egyenruha viselésének jogával és a katonatisztek részére biztosított egyéb élvezmények biztosítása mellett, hű szolgálatának elismere-

rése után távoztán, 1860-ban már mint I. aljegyző szolgálja Esztergomvármegyét. 1861-ben főjegyző, 1867—1868 években árvászéki ülnök és helyettes törvényszéki elnök, 1868-ban újból főjegyző lett, 1871-ben alispánválasztatván, 1894. május 10-ig ült az alispáni székben, amikor is a kormány bizalma reá irányulván főispánvá nevezetett ki. A királyi tanácsosi címet még alispán korában nyerte. Erdemei olyan bokrosak, hogy azokat leírni megkísérelni nehéz volna. Szerepny, kötelességtudó tisztviselő lévén, sohasem törekedett arra, hogy érdemei kikiáltásának. Nyugodjék békében.

Felgyújtott vasúti híd. A magyar kir. államvasutak Maróth—Nagysurány vonalán tegnapelőtt egy ismeretlen ember petróleummal leöntötte. — és azután felgyújtotta a Zsitván keresztül vezetett hidat. A Nagy Surány felől jövő személyvonat gyors robogással közeledett az égő híd felé, de a mozdonyvezető még idejekorán észrevette a veszedelemet és a vonatot megállította. A tüzet sikerült eloltani, de a hidban nagy kárt okozott. A csendőrség azonnal megindította a vizsgálatot.

A Budapesti Kir. Magy. Tudomány. Egyetem Bölcsészethallgatóinak (tanárjelöltek) Segítő Egyesülete az első harmadév elmúltával kedves kötelességének ismeri tudomására adni a nagyközönségnek hogy tagjai köréből nevelői, tanári, korrepetitóri, irodai, másolói, rajzoló, fordítói, zeneközpontjai állomásokat úgy a fővárosban, mint vidékre közvetít. Ez eljárása által alkalmas igyekszik nyújtani az ország nagy közönségének arra, hogy gyermekeik mellé nevelőkül képzett, érdemes, tehetséges és megbízható ifjakat nyerjenek. S midőn e körülményre felhívjuk a nagyközönség figyelmét, egyúttal tájékoztatást végeztünk meg a következőkkel: 1. A közvetítés a bejelentőre nézve díjtalan. 2. A bejelentett állomásokra az igényeknek megfelelő egyén ajánlatik. 3. Ki a nagyközönség köréből egyesületünket igénybe venni óhajtja, ebbeli szándékát vagy személyesen vagy levélben (A Budapesti Királyi Tudomány. Egyetem Bölcsészethallgatók Segítő Egyesületének másod titkári hivatalának Budapest, IV. Központi Egyetem II. em.) tudatni sziveskedjék, közölve az állomás időtartamát, az igényeket és javadalmazási feltételeket. 4. Ésetleges kellemetlenségek kikerülése végett a bejelentők csakis azokat fogadják el, kik másodtitkáruk által hivatalosan kiállított ajánló levéllel jelentkeznek.

Tábori posta. A pozsonyi m. kir. posta és távirda igazgatóság értesít, hogy a „Kaiserin und Königin Maria Theresia“, „Kaiserin Elisabeth“, — „Aspern“ — és „Zenta“ hadihajókból álló Kelet-ázsiai hajórajhoz tartozó egyénekhez intézett a azoktól eredő nem ajánlott levelek és levelezőlapokra portómentességet engedélyezett. Az egyes levél súlya a 70 grammot meg nem haladhatja. A magyar korona országából eredő ily leveleken és levelezőlapokon a címzett nevet, szolgálati rangját vagy szolgálati alkalmazását, valamint a hadihajó nevét, melyhez a címzett tartozik, pontosan ki kell tenni, azonfelül a címszókat „Tábori posta“ szót kell szembeötölően feljegyezni.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménytel használható az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.-árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ -et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

APRÓSA GOK.

Rovatvezető: Z U H A N Y.

Haza felé. Hallja maga, izé... bakter, meg tudná maga nekem mondani, merre van az a ház, a melynek kapujába ez a kulcs beleillik?

Közönség köréből.

I.

6099/1900. sz.

Hirdetmény.

Az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t. c. cikk a földmívelésügyi m. kir. Miniszter 95000/1900. számú rendeletével az 1901. évi január hó 1-36 napjával lett életbe léptetve; ez Barsvármegye törvényhatóságának f. évi december 20-án tartott biz. közgyűlésén 370/17759. sz. alatt kihirdetve; miért azt a f. évi decz. 21-én tartott tanácsülés határozatából van szerencsém Léva város közönsége előtt kihirdetni és mindenkinek tudomására hozni. Kelt Léván, 1900 évi decz. 21-én.

Bódogh Lajos,
polgármester.

I.

Felhívás.

Az alírott adószedésre jogosított fél, a m. kir. kincstárral kötött és a lévai m. kir. pénzügyigazgatóság által f. évi 27319. szám alatt jóváhagyott szerződés értelmében az 1901 évben Léva város területén a bor-

italadó és husfogyasztási adó, valamint a városi bor, hus és szeszfogyasztási adópótlék beszedésére jogosított a fennálló törvények és szabályok értelmében megillető jogok gyakorlására fel lévén jogosítva, midőn ezt a város lakosainak és főként az adóköteles feleknek tudomására hozza az adóztatás mikénti gyakorlására nézve a következőket teszi közhírré:

1. A boritaladó a bor és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának (IV. kiadás) 12—65 §-ai értelmében fog beszedetni.

Azok az adóköteles felek a kik a fennálló szabályok értelmében a boritaladó utólagos befizetésére vonatkozólag a fent említett szabályok 17. 23. és 24. §-aiban említett kedvezménynek jelenleg birtokában vannak és e kedvezmény további megtartása iránti óhajukat alírottánál a kir. kincstárral kötött szerződés hatálya alá tartozó, illetve a jelen hirdetés közhírré tételét követő három nap alatt bejelentik, e kedvezménynek továbbra is élvezetében maradnak.

Minden más egyén a ki a boritaladó utólagos befizetésének kedvezményével nem bír, habár az iránt folyamodott is, mindaddig, míg e kedvezményt el nem nyerte, az általa a beszedési körzet területére szállított, vagy a körzetben készletben birt bor után az árszabás szerinti adót befizetni tartozik.

Oly felekkel szemben, kik méltányos egyezsége lépni óhajtanak, hajlandó az alírott adószedésre jogosított fél a boritaladónak a törvény rendelkezéseihez képest való tételenkénti beszedését egyezségeileg megállapítandó általános összeg fizetése ellenében mellőzni.

Kijelenti azonban az alírott adószedésre jogosított fél, hogy az adószedésre előzött jogosítottal netalán érvényben állott ilyenmű egyezségeket magára nézve kötelezőknek el nem ismeri és hogy mindaddig a míg ily egyezség közötté és az egyes egyezsége lépni óhajtó felek között nem létesül és az a lévai kir. pénzügyigazgatóság jóváhagyásával meg nem erősített, az illetők a boritaladót a fennálló szabályok értelmében tartoznak fizetni. Ez egyezség csak magánjogi természetű és csakis az állam kincstár és az alírott között az adószedés gyakorlására nézve kötött megváltási szerződés tartalma alatt az egyezkedő fél által elfogadott bor adójára vonatkozik s ennél fogva a mint az alírott az elődjével egyezségben levő vele azonban ki nem egyezett feleknél a bérlet kezdetén készletben levő bor megadóztatását követelni jogosítva van úgy a vele kiegyezett felek is a szerződés megszüntése esetén borkészletüket a belépő adószedésre jogosított félnél megadózni kötelesek.

II. A husfogyasztási adó a bor és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának (IV. kiadás) 66—87. §-ai értelmében fog beszedetni.

Hajlandó azonban alírott úgy az említett hivatalos összeállítás 66. §. A I. a pontja alá tartozó iparüzőkkel, mint oly magánfelekkel kik az általuk fogyasztott hus rendszeresen más beszedési körből szerzik be, az árszabás szerinti adóztatás helyett méltányos általánosan kiegyezni.

Az egyezség tartamára és hatályára nézve ugyanazok állanak, melyek fennebb a bor és italadóra vonatkozólag kötött egyezsége nézve mondattak.

Az egyezség megkötésének jóváhagyásáig az egyezkedni óhajtó felek által a husfogyasztási adó a fennálló szabályok szerint fizetendő.

Azokkal az adóköteles felekkel, a kik adójukat évi általános összegben óhajtják fizetni az 1901 évi január havában a városházán a városi fogyasztási adóhivatalban külön hirdetés útján közzé teendő napon tartandó egyezkedési tárgyaláson hajlandó az alírott adószedésre jogosított egyezkedésre lépni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy ott annál is inkább megjelenjenek, mert ellenkező esetben úgy fognak tekinteni, mintha egyezkedni hajlandók nem volnának és mert ott, ha egyezség létre nem jön is az adóztatás mikénti gyakorlására nézve lesz megállapodás létesíthető.

Szabad egyezsége létre jötté esetében az évi általános összegre nézve az egyezmény határozmányai lesznek mérvadók és az egyezségeileg megállapított adó havi előleges részletekben fizetendő le.

III. A városi bor, hus és szeszadópótlék úgy mint már ez évben is az e tárgyban alkotott 3415/899 számú szabályrendelet intézkedéseirek megfelelőleg lesznek beszedve oly képpen, hogy a bor és husfogyasztási adó tételekhez csatolva lesznek előírva és beszedve.

Ezúttal megjegyeztetik, hogy a városi bor, hus és szeszfogy. adópótlékok a fent érintett szabályrendelet értelmében, csakis tételenként fizethető vagyis ezekre nézve általános összegben való fizetésnek helye nincsen.

IV. Az adószedési jog átvétele alkalmával az egyes adózi feleknél készletben levő, de az adószedésre ennek előtte jogosított által az adótételenkénti adóztatási módok valamelyike szerint megadóztatott cikkek (bor és hus) után az adót újra fizetni nem kell, ámde minthogy ezt az adót az alírott részére az előző adószedő fél megfizetni tartozik, e célra a kir. pénzügyi biztosság által kitűzendő napon leltározás fog tartatni,

amely annak idején szabályszerűleg közhírré tétetik.

E körülményre az érdekelték ez uton is figyelemzettnek azzal, hogy a leltározás alkalmával a már megadózott, de még meglevő készleteik pontos bevallását el ne mulasszák, mert a bevallás elmulasztása esetében készleteik, habár azok az előző adószedésre jogosult által már megis vannak adózva, minthogy az érdekelt adóköteles felek bevallásának elmulasztása miatt azután az adó után az alírott kárpótlásban nem részesül általa mint meg nem adózottak fognak tekintetni.

Léva város tanácsa.
Szilassy Sándor,
főjegyző, hiv. főnök.

Nyilvános köszönet.

I.

6022/1900. szám.

A Lévai Takarékpénztár tekintetes Igazgatóságának

Léván.

Folyó december 17-én kelt becses megkeresésök mellett a lévai szegények karácsonyi ajándékául leendő szétosztás végett 117 kor. 36 fillér szóval egy száz tizenhét korona 36 fillér lett hozzám átvéve, — amidőn ezen kegyes adományért a nemesen cselekvő tek. Igazgatóságának Léva város szegényei nevében hálás köszönetemet fejezem ki, egyúttal van szerencsém becses tudomására hozni, mikép annak december 23-án leendő szétosztását elrendeltem s azt a „Bars“ lapban nyilvánosan is nyugtázom.

Léván, 1900. december hó 19.

Bódogh Lajos,
polgármester.

II.

A „Lévai Takarékek és Hitelintézet“ részvénytársaság tekintetes Igazgatósága a karácsonyi ünnepek alkalmából 100 koronát küldött hivatalomhoz azon nemes célból, hogy ezen összeget Léva város szegényei között — valláskülönbség nélkül kiosztassam.

Midőn ezen adomány átvételét ez uton nyugtatom, egyidejűleg a segélyre szorultak nevében hálás köszönetemet nyilvánítom.

Léván, 1900 évi december hó 22.

Kónya József,
rendőrkapitány.

III.

Mindazon i. t. ismerőseimnek és barátainak, kik f. hó 21-én, feledhetetlen édes jó anyám végtisztessége alkalmából szives megjelenésükkel bánatomban osztozni és fogataikat rendelkezésre bocsátani kegyeskedtek, sietek e helyen mélyen érzett hálám és köszönetemet kifejezni.

Kelt Léván, 1900. évi decz. hó 22-én.

Kalocsay Alán
orsz. képviselő.

Közgazdaság.

A műtrágyák alkalmazása a szőlőben.

A szőlőben csak ujabbban kezdték a műtrágyákat rendszeresen alkalmazni, az istálló trágya, a növényi anyagok korhadása révén keletkező komposzt, árokból kiasott finom föld képezték még rövid idő előtt az egyedüli trágyát, mely a szőlőben alkalmaztatott. Gyakorta — főleg hegyi szőlőkben — a szőlő nagyon szűk táplálékkal volt kénytelen beérni, mert egyrészt ezen nagy térfogatu trágyák szállítása igen sokba került, másrészt azon vélemény volt elterjedve, hogy a műtrágya árt a bor minőségének.

Azon hódítás, melyet a műtrágyák alkalmazása a mezőgazdaság körében tett, lassankint kiterjedt a szőlőmívelésre is, és méltán, mert minden növénynek, úgy a szőlőnek is bőven meg kell találni a talajban mindazokat az anyagokat, a melyekből táplálkozik, különben nem adhat kielégítő terméseket.

A leggondosabban kereszttől vitt új kísérletek valóban azt mutatják, hogy a műtrágyák helyes alkalmazása mellett úgy a szőlőtermés mennyisége, mint annak minősége nagyon előnyösen befolyásolható, és pedig a foszforsav trágya észrevehetőleg javítja a szőlő minőségét, a chililalérom pedig nagy mértékben fokozza a termést s így nem foroghat fenn többé semmi kétség az iránt, hogy a szőlőt égy úgy kell táplálni, mint a többi mezőgazdasági mivelt növényünket, ha attól bőséges terméseket és jó bort akarunk várni.

Nagy figyelemmel kísértem — írja Grandeau — egy-egy champagnei szőlőbirtokosnak kísérleteit, melynek célja az volt, hogy az istállótrágya alkalmazásának jövedelmezőségét meszes talajon összehasonlítsa.

Ezen avenay szőlőben 1895 óta folynak a kísérletek, 1 hr-ra esik körülbelül 18000 szőlőtőke, a talaj 20% meszkarbonátot tartalmaz és csak 25—30. cm. mélységig dolgozható meg. A műtrágyákat csak 1894/95 telén kezdték alkalmazni, ezen időt megelőzőleg a szőlőben csak istállótrágyát (150 mm, pro. hr.) és a champagnei szokás szerint az árokból kieszett iszapot használták

trágyaképen; ettől kezdve a szőlő felerésztben műtrágyát használtak komposzt helyett, a másik fele összehasonlításként istállótrágyával trágyáztatott, mint annakelőtte.

A műtrágya keverék állott:

250 kg. szuperfoszfát
200 kg. klórkálium
300 kg. vasgálicz

összesen: 750 kg., mely keverék ára 105 franka rugott, 1899 óta ezen műtrágyákon kívül hektáronként 200 kg. chililaléromot is használtak. A természeteredmények a műtrágya használata előtt (1891—1894) voltak hektáronként:

1898-ban 3270 kr. leszemelt válogatott szőlő
1892-ben 2829 „ „ „ „
1894-ben 3050 „ „ „ „

átlag 3040 kg. istállótrágya és komposzt mellett

1895-ben 4133 kg.

1896-ban 3766 kg.

átlag 3949 kg., ettől kezdve az istállótrágya használatát abbahagyta s az utóbbi 5 év termés átlaga 3995 kg.-ra rugott, tehát 955 kg. többlet mutatkozik, mi a terméknek 38%-kal való emelkedését jelenti a műtrágyák javára.

Hasonlítsuk most össze a trágyázás költségeit és meggyőződünk, hogy a műtrágyák használata által a trágyázás költségei jelentékenyen alászállítottak: 15000 kg. istállótrágya, 15 frank egy tonna 225 frank, a trágya szállítása 100 frank, szétterítés és széthordás háton 100 frank, összesen 425 frank.

Ezzel szemközti a műtrágya — mint említettük — csak 105 frankba kerül s a szállítás költségei is alig vehetők számba, úgy, hogy a felerészben istálló, felerészben műtrágyával trágyázott hektár-terület költségei következőleg számíthatók:

7500 kg. istállótrágya 112.50 frank
szállítás . . . . . 50.— „
tergetés . . . . . 50.— „
500 kg. műtrágya . . . . . 25.50 „

összesen 265.— frank.

A trágyázási költség tehát 425—265=160 frankkal apasztatott.

1895 előtt 425 frk. költséggel nyertett 15.25 hl. bor s így 1 hl bor trágyázási költsége 27 frank 86 cent., most 1 hl. borra csak 13 frank 42 cent. trágyázási költség esik, s így az előállítási költség mintegy 50%-kal apadt.

Még jobban apad a költség azon termésközvetítés folytán, mely a chililalérom alkalmazása következtében mutatkozik, erről azonban máskor.

Irodalom és művészet.

Fővárosi Lapok. A Fővárosi Lapok szerkesztését Martos Ferencz, az ismert nevű poéta vette át, kinek célja a magyar női olvasókörözésére a régi kedvelt lapját a régi hagyományok alapján s mégis modern szellemen, előkelő irodalmi színvonalon alkotni újja. Külsője formás s az ára tizenhat korona egy esztendőre.

A szerkesztő mellé a fiatal írók gárdájának legjelesebb tagjai sorakoznak. A lap a képzőművészekre is bőven kiterjeszkedik a jövőben s egy irodalmi, mint művészeti tekintetben kedves olvasmányt óhajt nyújtani a magyar családnak. (Kiadóhivatala és szerkesztősége Budapest, V., Hold-utca 15. sz. alatt van. Mutatványszámokat szivesen küld.)

Attila csatája. Még a föld képe is megváltozott azóta, hogy a nagy hún király lábától dobtant meg, de az emberi szív keveset változott, s ma is feldobog az ő nevére. Költők és tudósok vele foglalkoznak, öreg emberek róla mesélnek, festők újra meg újra vásznaikra hívják a jelenetet, midőn a nagy hún király szekérvárába zárkózik a furcsa nevű gót és római királyok, hadvezérek elől. Catalaunnál áradt az a vérpatak, mely Isten ostorát is barlangjába szorította, visszazúzte szekérvárába. „Mint a vadász sebette oroszlan, össze-vissza futkos barlangjában anélkül, hogy ki merne rontani s megrémíteni a vidéket ordításával, akként rettegetté győzőit szekérvára közepéből a kevély hún király — írta Jordanis. Nyergekből maglyát rakatott maga alá, hogy felgyujtsa, elégesse vele magát, ha minden elveszne.

Történetét érdekesen és szépen írta meg dr. Borovszky Samu, jeles író és akadémikus, a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 80. füzetében.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható: Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

„Kathreiner Hölgy Naptár 1901.“ Az ismert Kathreiner cég még minden évben egy-egy feltűnő keltő s művészes kivitelű bájos képet közöltetett a naptárakban, a melyeknek egyikét-másikat bizonyára mindenki szivesen őrzi meg emlékeztetőben. Ez új évre szintén egy oly elragadóan bájos kökényszemű gyermek fejcskével kedveskedik, a milyenél szebbet elképzelni sem lehet. Ezúttal azonban Kathreiner még egy másik, egészen különleges, rendkívül tetszetős, előkelő irodalmi újvá ajándékkal lép velő elé. „Kathreiner Hölgy Naptár 1901 évre“ cím alatt

UJDONSÁG!!!

Levelező-lapokat saját arcképpel 10 perc alatt, és minden a fényképészet terén előforduló dolgozatokat kifogástalan minőségben készít:

Műnz Mark,
fényképész.
Léva, Zöldkert-utca 35.

V.

K A V É.

	1 kg. frt. kr.
Jamaikai legfinomabb	2.24
Cuba legfinomabb	2.26
Ceylon legfinomabb	2.16
Ceylon finom	2.40
Portorico finom, és Cuba	2.—
Rio Káv	1.60 1.80
Gyöngy legfinomabb	2.16 2.24
Mocca legfinomabb	2.24
Arany Jáva legfinomabb	2.24
Menado legfinomabb	2.16
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20

Kapható:
Kern Testvéreknel, Léván.

egy csinosan kiállított, kedves kis almanach jelent meg, a mely élénken emlékeztet nagymamánknál annyira kedvelt gyémánt kiadású lyrai költemény kötetkére. Azoknak, a kik ez ajánlatos családi-kávét még nem használják, alkalom nyílik, hogy e czélra külön kiállított próba-csomag vételét által, e kávé rendkívüli előnyeiről, a jóízre és takarékos-ságra való tekintetből, meggyőződést szerez-hessenek. Rendes használat esetén, a Kath-reiner-féle Kueipp maláta kávé kitűnő hatása az egészségre csakhamar beáll akkor is, ha azt félig babkávával vegyítjük.

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza m.-mázsánként 13 kor. — fill. 13 kor. 80 fill. Kétszeres 12 kor. 20 fill. 12 kor. 80 fill. — Rozs 12 kor. 80 fill. 13 kor. 20 fill. — Árpa 12 kor. 40 fill. 14 kor. 40 fill. Zab 11 kor. — fill. 12 kor. 20 fill. — Kukoricza 10 kor. — fill. 10 kor. 60 fill. — Bab 12 kor. 40 fill. 13 kor. — fill. — Lencse 13 kor. 60 fill. 14 kor. — fill. — Köles 9 kor. 40 fill. 9 kor. 80 fill.

Nyilttér.

I.

4798./1900. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A lévai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Lévai Takaré- és Hitelintézet végrehajthatónak Kuti

János, Gunyits János, Tóth Erzsébet és Geczi Tóth Erzsébet végrehajtást szenvedők elleni 762 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az ar.-maróthi kir. törvényszék (a lévai kir. járásbiróság) területén levő Gr.-Lök községben fekvő a 463. sz. tkvi A I. 1. sorsz. ingatlanra 194 korona, az 510. sz. tkvi A I. 1. sorsz. ingatlan 1/4 részére az árverést 434 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi január hó 31-ik napján d. e. 9 órakor Gr.-Lök község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100%-át vagyis 19 korona 40 fillér és 43 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3332. sz. a. kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1900. évi nov. hó 22. n.
A lévai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.
Pogány, kir. jbiró.

II.

4577./1900. tkvi szám. 58. 20./1900.

Árverési hirdetmény kivonat.

A lévai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Lévai Takaré- és Hitelintézet végrehajthatónak Kovács Be- liczki Mária végrehajtást szenvedő elleni 520

kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az ar.-maróthi kir. törvényszék (a lévai kir. járásbiróság) területén levő Zseliz községben fekvő a 127. sz. tkvi A + 1 sorsz. ingatlan s ezen épült 194. számú házra az árverést 672 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 29-ik napján délelőtti 8 órakor Zseliz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100%-át vagyis a 67 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Léván, 1900. évi nov. hó 16. n.
A kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.
Pogány, kir. járásbiró.

III.

Árverési hirdetmény.

Nagy-Salló község vadász-területe 1901. aug. hó 1-től 6 évi időtartamra 1900. évi december hó 27-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen berbe fog adatni.

A vadász-területen nyúl, öz, fácán és fogoly lőhető.

Az árverési feltételek a község házában bármikor megtekinthetők.

Előljáróság.

Bars-Hont megyéket érdeklő vasuti uj menetrend 1900. október 1-től.

G.-Berzencze—Léva. Léva—Csata—Párkány-Nána.				Párkány-Nána—Csata—Léva. Léva—Gr.-Berzencze.				B.-Gyarmat—Párkány-Nána es vissza.				Nagy-Surány—Kis-Tapolcsány es vissza.			
Gr.-Berzencze ind.	425	1230	.	Budapest . . . ind.	145gy.	935sz.	730gy.	B.-Gyarmat . . . ind.	325	815	250	Nagy-Surány ind.	500	1235	442
Jálna	433	1238	.	Bécs . . . . . ind.	935sz.	1045sz.	.	Dejtár	352	839	320	Zsitva-Födemes	514	1252	454
Saskó-Váralja	444	1249	.	Párkány-Nána ind.	408	535	905	Ipoly Vecze . . .	408	855	340	Mánya	535	113	508
Gr.-Szt.-Kereszt	501	106	.	Köhid-Gyarmath	425	52	922	Drégely-Palánk	421	910	356	Vajk	556	136	525
Geletnek-Szklenó	524	126	.	Kéménd	440	607	937	Ipolyság	439	928	419	Verebély	623	200	545
Szénásfalu-Vihnye	535	134	.	Bény	452	619	949	Ipolyság	447	936	425	Zsitva-Ujfalu . .	636	216	556
Zsarnóca	602	200	.	Csata	505	631	1001	Visk	508	957	450	Taszár	700	240	612
Zsarnóca-Fürész. m.	607	205	.	Csata	520	639	1019	Szakállós	527	1016	513	Aranyos-Maróth	728	307	625
Garamrév	614	212	.	Oroszka	529	647	1027	Bel	537	1027	527	Kis-Tapolcsány	740	320	635
Rudnó	630	228	.	Garam-Damásd	539	657	1037	Ipoly-Pásztó . .	549	1043	546				
Ujbánya	645	240	.	Zseliz	552	709	1050	Zalaba	605	1100	603				
Gr.-Szt.-Benedek	716	311	.	Nagy-Salló	620	736	1118	Csata	617	1113	621				
Kovácsi	727	322	.	Alsó-Várad	637	753	1135	Csata	656	1123	647				
Nagy-Koszmály	738	336	.	Léva	654	810	1152	Párkány-Nána	749	1217	752				
Léva	755	353	.	Léva	714	820	.	Vissza.							
Alsó-Várad	1003	450	505	Léva	738	838	.	Párkány-Nána ind.	905	408	535				
Nagy-Salló	1026	517	546	Nagy-Koszmály	748	846	.	Csata	1001	505	631				
Zeliz	1049	551	608	Kovácsi	809	904	.	Csata	1008	515	650				
Garam-Damásd	1101	604	620	Gr.-Szt.-Benedek	847	925	.	Zalaba	1023	529	704				
Oroszka	1111	623	631	Ujbánya	858	930	.	Ipoly-Pásztó . .	1047	547	724				
Csata	1118	632	638	Rudnó	919	947	.	Bél	1059	556	734				
"	1123	647	656	Garamrév	954	1000	.	Szakállós	1118	612	750	Kis-Tapolcsány	615	441	645
Bény	1136	703	709	Zsarnóca-Fürész. m.	1012	1013	.	Visk	1138	627	808	Aranyos-Maróth	639	451	711
Kéménd	1147	717	720	Zsarnóca	1033	1019	.	Ipolyság	1205	648	830	Taszár	656	502	730
Köhid-Gyarmath	1200	733	733	Szénásfalu-Vihnye	1033	1019	.	Ipolyság	1211	652	841	Zsitva-Ujfalu . .	714	517	753
Párkány-Nána érk.	1217	752	749	Geletnek-Szklenó	1108	1037	.	Drégely-Palánk	1236	711	908	Verebély	737	536	823
Buda, est felé . ind.	1237 gy	805gy	840 sz.	Garam-Szt.-Kereszt	1118	1044	.	Ipoly-Vecze . . .	1251	723	920	Vajk	749	546	840
"	150 gy	925gy	1105 sz.	Saskó-Váralja	1129	1053	.	Dejtár	115	741	939	Mánya	812	602	911
Bécs felé	259 gy.	1157sz.	910gy.	Jálna	1137	1100	.	B.-Gyarmat . . .	145	805	1003	Zsitva-Födemes	828	616	935
"	902gy.	719	106gy.	Gr.-Berzencze . .								Nagy-Surány . .	841	627	952
			623 sz.												

A fekete vonallal aláhuzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
Gy = gyorsvonat; sz = személyvonat.

Névjegyek, Meghívók

és

Eljegyzési kártyák

legjobb és legszebb kivitelben készítettnek

NYITRAI és TÁRSA

könyvnyomdájában, Léván.

Magy. kir. dohány, szivar, lőpor és kártya-árulás. Első gazdasági és varrogep-, koszoru-, fa- és érczkoporsó raktára.

A Gödöllő m. kir. korona uradalom felügy. alatt álló Borászati szövetkezet palaczk-borainak elárústitoierakata

Folyékony arany és ezüst festékek

AZ ARANY KASZÁHOZ.

Kern Testvérek Léván.

Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemege-, liszt-, festék-, kefekötő áruk-, gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek. Szerszám: asztalos, bádgos, gépész, lakatos, kovács, kádár, kerskgyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdaság részére, tengelyek, ekereszek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lőszór-, Afripuo és tengeri fű, épület- és butorvasalások, finom kávé, cukor, tea, rum, likörök, cocnac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.

Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesítettek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Gyomorbajosoknak!

Mindazoknak kik hűlés, túllerhélés, nehozen emészthető forró, vagy jéghideg étkek élvezetétől, esetleg rendetlen életmód miatt gyomorbajban szenvednek u. m. Gyomorhurut, gyomorgörcs, nehéz emésztés, elnyálkásodás ellen ajánlom a legjobb háziszernek elismert a legisztabb gyógyerővel bíró és évek óta legelterjedtebb vértisztító és étvágy elősegítő

Ullrich Hubert-féle Gyógyfűbort.

Ezen gyógyfűbor természetes gyógyfüvekből és uszta o-borból van összeállítva, erősíti és felrússíti az egész emésztő szervezetet a nélkül, hogy hajtszóer lenne. Gyógyfűborom eltávolít mindent, mi a vérkeringést bármimódon akadályozná, tisztítja a vért, a előmozdítja a vér tisztulását.

Gyógyborom időseire használata mellett elejét vehetni minden jelentkező gyomorbajoknak is, s nem tudom eléggé ajánlani, hogy gyógyfűborom minden más hasonló utanzatok előtt használatba vetessék, s mar fejfájás, bőfőgés, gyomorfégés, puffadás, hányinger első jelentkezéseinel mielőtt azokból egy crónikus (állandó) gyomorbaj bealana, ezen gyógyfűbor néhányzori élvezete már elejét vágja s kifejlődni nem engedi.

Székrekedés, gyomor-szorulás, valamint az azokból eredhető kolik, szivdobogás, álmatlanság (hámerhoidak) ezen gyógyfűbor élvezete mellett mind elkerülhetők.

Beteges arczzsin, vérszegénység, gyengeség legtöbbnyire a rossz emésztés hiányos vérlépződés, vagy a máj beteges állapota. Teljes étvágytalanság, idegesség, lehangoltság, valamint a gyakori fejfájás és álmatlanság-ot sinylik meg lassan a betegek.

Gyógyfűborom ad a gyengélkedő életerőnek új vérkeringést, fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálást, megnyugtatja a felindult idegket s nyújt a betegnek új erőt és egészséget, amit vrtokomban levő szantalan dicsérő és elismerő levél bizonyít.

Gyógyfűborom kapható 1 frt 50 és 2 frtos üvegekben a következő gyógyszertárakban: Ó- és Uj-Bars, Tolmács, Garam-Szölös, Bát, Ó-Prandorf, Felső-Baka, Varsány, Szántó, Nádas, Garam-Szent-György, N.-Salló, Bars-Éndréd, Csiffár, Verebély, Csarad, Aranyos-Maróth, Maholany, Berzencze, Körmöczbánya, Bakabánya, Ledény, Szebeleb, Ipolyság, Csúz, Udvard, Érsekujvar, Surany, Komját, Urmeny, Pográny, Ghimes, Szulocz, Zsarnócza, Vihnye, Szent-Autal, Seimeczbánya, Nyitra, valamint O. M. Monarchia minden gyógyszerárában.

A gyógyszerárak szallitják ezen gyógyfűbort 3 és több üveges postacsomagokban eredeti árakban az osztr. magy. birodalom bármely helységébe.

Utanzatoktól óvakodjunk s kérjük:

Ullrich Hubert-féle Gyógyfűbort.

Gyógyfűborom nem titkos szer, alkatrészek a következők: Malagabor 450,0, Borszesz 100,0, Glycerin 100,0, Vörösbór 240,0, Eperlé 150,0, Cseresnyelé 320,0, Márvány 30,0, kapor, kömény, örvénygyökér, amerikai gyömbér, kalmus gyökér áá 10,0.

TARTOS SZAGTALAN SZARAD

Eredeti üvegekben 80 kr. 1 frt 20 kr.

A VALÓDI

Christoph-Lak

A LEGJÓBB MAZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakknak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

szinezett szobapadló fénymázt, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajesték fodi be a padlót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új padlóra. Teljesen beföd minden foltot, korabi mázolást stb; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

új padlókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajestékekkel már bemázolt egészen új padlókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fodi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszögmetér (két középuagságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9/16 marka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a ezegre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. év óta létező gyártmányt sokféle utanozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a czeinak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENC,

a valódi szobapadló-fénylakk feitalatója és egyedül gyártója.

Prága, K.

Berlin.

Kapható: Schubert Pálnál Léván.

SCHUBERT PAL, LÉVA.

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Nagy választék alkalmi ajándéknak való tárggyakból: cbinaezüst árukból gyári raktár! Legjobb gyártmányu látszerárak

Klein Sándor

óras- és ékszerész

LÉVÁN.

ezelőtt FELSENBURG FÜLÖP főüzlete.

Törött arany és ezüstöt legmagsabb árban váltok be. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesítetnek.

Arany férfi remontoir óra	30.-	frttól	feljebb
Arany női remontoir óra	14.-	"	"
Ezüst remontoir óra kettős fedéllel	7.-	"	"
Ezüst remontoir óra egy fedéllel	6.-	"	"
Nikl remontoir óra egy fedéllel	4.-	"	"
Ingaórák farag. diófatokban egy felhuzással 14 napig járó művel	10.-	"	"
Arany gyűrű (14 karat)	2.50	"	"
Arany karperecz (14 karat)	8.-	"	"
Arany függő (14 karat)	1.50	"	"
Arany kereszt (14 karat)	2.-	"	"

Kern Testvérek

LÉVÁN

Logosóbb bevásárlási forrás!!!

Ajánljuk a n. é. közönségnek: Elsőrendű fűszer, csemege, déli gyümölcs, finom tea, Cabos teasütemény, sajt, sódar, debreczeni szalonna és frankfurti kolbász, finom rum, cognac, likörök, asztali, peccsenye- és aszaborok, bel- és külföldi pezsgők, Suchard- és fiumei csokoládé, templomi, asztali és karácsonyi gyertyák és sok szép újdonságok csukorkákból és karácsonyfa díszek stb. továbbá:

Karácsonyi és Újévi ajándéknak

alkalmas cikkek: amerikai különlegességek, Phonographok, Recordok, bronz és alpacca gyertyatartó, gyufa és tentatartó, kávé- és mák őrlő, teafőző készülék, husvágó és reszelőgépek, vasalók, evőeszközök, zománczott edény, konyhabe- edezések, Ruhafacsaró gép, Ruha mangorló, fa- és szén kosarak, kályhaelő-tálcák, esernyő álvány, háztartási mérleg, légmérő, varrógépek 5 évi jótállás mellett, hegedűk, okarina és más hangszerek, szivar-szipkák, csibuk, pipák, szivar- és pénztárczák, tollkések, ollók, kártyák, vadászbottok, táskák és fegyverek, gyermek- játékok, kőépítő-szekrények, laterna magica, domino, lottójáték, fényképészeti készü- lékek, kerékpár, Columbus, Mars, Condor, Halifax, Merkur, stb. koresolyákban, valamint lombfűrészeti- és játék-szerszámait, mint legzeleszerűbb karácsonyi aján- dékot rendkívül olcsó árban.

Értesítés:

Karácsony előtti héten

Élő dunai- és tó halak

kilója 90 kr. — 1 frt. 40 krig.

Kaphatók:

KERN TESTVÉREKNEK, Léván.

Karácsonyi ajándéknak

Képes könyvek

Disz művek

Költemények

Legújabb levélpapírok

Ifjusági iratok

Író- és rajzszerkek

Kaphatók:

Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

Szabadalmazott

valódi „SINGER“ és valódi „HOWE“ családi és iparos varrógépek

igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.

Árak részletfizetésre: valódi utánz.

Singer családi varrógép kézi hajtásra	22.—	19.—
Singer családi varrógép állvány és szekrényvel	35.—	28.—
Singer Medium iparosoknak gép állvánnyal	40.—	36.—
Nagy Singer 4-es iparosnak állvánnyal	44.—	39.—
Howe családi varrógép állvánnyal	33.—	27.—
Nagy Howe varrógép iparosoknak	40.—	38.—
Ringschiff családi gép 48 frt., iparos gép	70.—	58.—

Készpénz fizetés mellett 5%-al olcsóbb.

A valódi SINGER és HOWE gépeknek
egyed. raktára KERN TESTVÉREKNEK Léván.

Géptük, részek és csónak olcsón.

Most jelent meg 1901. évre szóló

Barsi naptár

Barsvármegye általános czimtarával. Ára 80 fillér, bérmentes küldéssel 90 fillér, a kis Barsi naptár 30 fillér, Garamvölgyi protestáns naptár bars megyei egyházi protest. czimtarával 60 fillér. Képes Naptár Szent Mária és Jézus szent szívének tiszteletére. Ára 50 fillér. Kapható: Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

Tudomásunkra jutott, hogy pokrócz gyártmányaink utánoztatnak és

„Gácsi pokrócz“

elnevezés alatt idegen silány gyártmányú pokróczok hozatnak forgalomba.

A tisztelt gazdaközönség szives tudomására hozzuk, hogy pokróczaink Bars megyében kizárólag GROTTE VILMOS lóval czégnél kaphatók.

GÁCSI gyapjuszövet és finom posztógyár.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényneél, csúznál és meghüésekneél. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ czéggjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa, osász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

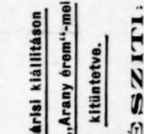

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csonlelépápir

„Adria“

HAZAI GYÁRTMÁNY!
Versenyoz a külföld elsőrendű készítményeivel

A pártól kiállításon az „Arany Áram“-nál kitüntetve.

KÉSZÍTŐ:

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRENÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSÁG
BUDAPESTEN.

Kapható: Nyitrai és Társánál Léván, valamint minden jobb papírkereskedésben.

JÓSZERSZÁM FEL MUNKA!

Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvak, mérlegek és gépszijak, szerszám, vas- és aczél főraktár. Portland cement és Hydraulikus mész stb. 12

Kapható KERN TESTVÉREKNEK Léván.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA NAGYKERESKEDŐK, COGNAC PÁROLDA, GÖZERŐRE BERENDEZETT RUM ÉS LIKÖR-GYÁR

Központi iroda és megrendelési czim: BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Fűzér-utca 30. közvetlen behozatalu valódi

BRAZILIAI RUM.

JAMAICA RUM, TEA KIMÉRVE ÉS CSOMAGOLVA, COGNAC, LIKÖR KÜLÖNLEGESSÉGEK ÉS GYÓGYHATÁSÚ SÖSBORSZESZE LEGJOBBAN AJÁNHLHATÓ. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. :-

Hallatlan!

potom olcsóság!

350 drb. 4 korona 20 filléért.

egy gyönyörű aranyozott óra, pontosan jár szép lánccsal 3 évi jótállással, 1 finom nyakkendő, egy finom nyakkendő tő Simili brillanttal, 1 finom szivarszipka, 2 pengéjű zsebkeés, 1 szép zsebtűkör tokban, 1 nickel zsebtintatartó, 1 pár fülbevaló Simili brillanttal, 1 női broche újdonság, 1 női karperecz legújabb fazon, 1 jóillatu toilett-szappan, 1 gallértartó, 2 double arany kézelő gomb gépezettel, 6 mell és gallérgomb, 20 drb. levelezésre alkalmas tárgy és még 310 drb. minden háznál nélkülözhetetlen tárgy ingyen. Ezek mind együttesen az órával együtt, mely maga egyenértékű, csak 4 k. 20 fillérbe kerül s kapható postautánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Haber és Rakower, áruházában
Krakka, Augustianergasse 19.